

ВІНШАВАННЕ ПРЭЗІДЭНТА

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка павіншаваў удзельнікаў і гасцей IX Нацыянальнага фестывалю архітэктуры «Мінск-2011» з адкрыццём гэтага форуму.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што развіццё архітэктуры і горадабудаўніцтва з'яўляецца адным з важных напрамкаў сацыяльна-эканамічнай палітыкі беларускай дзяржавы.

«Дзясяненні ў гэтай сферы атрымалі выдомасць далёка за межамі нашай рэспублікі. Лепшым пацвярджэннем таму з'яўляецца Нацыянальны фестываль архітэктуры, для ўдзелу ў мерапрыемствах якога запрасілі прадстаўнікі больш як 40 краін розных кантынентаў», — гаворыцца ў віншаванні.

Кіраўнік дзяржавы лічыць, што арганізацыя на беларускай зямлі такога маштабнага форуму стала магчымай дзякуючы назапамнанаму вопыту, навуковаму падыходу, творчаму патэнцыялу і багатым традыцыям айчынскага дойлідства. Прэзідэнт падкрэсліў, што Беларусь заўсёды будзе садзейнічаць удасканаленню міжнароднага супрацоўніцтва ў гэтай перспектыўнай сферы, ствараючы умовы для рэалізацыі сумесных наватарскіх праектаў, якія ўпрыгожаць нашу планету.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ПРА ДАПЛАТЫ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Рабочым, якія не тарыфікуюцца па разрадах АТС і якім для вызначэння іх тарыфных акладаў устаноўлены кратныя памеры тарыфнай стаўкі першага разраду (вадзіцель, прыбярэжнік тэрыторый, манціроўшчык сцені і інш.), даплату ўстанавіваюцца ў парадку, аналагічным устаноўленню ім карэктуючых каэфіцыентаў. Напрыклад, вадзіцель легкавога аўтамабіля сярэдняга класа з рабочым аб'ёмам рухавіка ад 1,8 да 3,5 літра кратны памер тарыфнай стаўкі першага разраду для разліку яго тарыфнага акладу устаноўлены ў памеры 2,12, які знаходзіцца ў дыяпазоне тарыфных каэфіцыентаў, што адпавядаюць 7 і 8 разрадам АТС. У гэтым выпадку даплата вышэйзгаданаму вадзіцелю ўстанавіваюцца ў памеры 219 тысяч рублёў (карэктуючы каэфіцыент — 1,51).

У выпадку супадзення кратнага памеру тарыфнай стаўкі першага разраду ў работніка, які не тарыфікаваны па разрадах, з тарыфным каэфіцыентам АТС, памер даплат (карэктуючага каэфіцыента) устаноўліваюцца на ўзроўні даплат (карэктуючага каэфіцыента), прадугледжаных для работніка адпаведнага разраду АТС. Напрыклад, кратны памер тарыфнай стаўкі першага разраду для разліку тарыфнага акладу манціроўшчыка сцені устаноўлены ў памеры 1,73, што адпавядае тарыфнаму каэфіцыенту 5 разраду АТС. Даплата (карэктуючы каэфіцыент) варта ўстанавіць у памеры, прадугледжаным для работніка, тарыфікаванага 5 разрадам АТС, а гэта значыць, даплата складзе 222 тысячы рублёў (карэктуючы каэфіцыент — 1,738).

Згодна з устаноўленымі памерамі даплат выплачваюцца ў поўным аб'ёме пры адпрацаванай месячнай норме працоўнага часу, выкананні аб'ёму работ на стаўку (аклад) (настаўніка, трэнера — выкладчыка па спорце, грузчыка і інш.) пры недарэпрацоўцы месячнай нормы працоўнага часу або выкананні работ у меншым аб'ёме, чым прадугледжана на стаўку (аклад), даплата выплачваецца прапарцыяльна адпрацаванаму часу (аб'ёму выкананых работ). Пры выкананні работніка працы звыш устаноўленай нормы рабочага часу (больш чым на стаўку (аклад) памер даплат не павялічваецца. Пры выкананні работ на ўмовах сумяшчальніцтва па асноўным месцы працы або ў іншага наймальніка даплату ўстанавіваюцца па асноўнай пасадзе (прафесіі) і па пасадзе (прафесіі) па сумяшчальніцтве ў межах нормаму працоўнага часу або аб'ёму выкананых работ. Пры сумяшчэнні пасад (прафесій), выкананні работ часова адсутнага работніка, пры павелічэнні аб'ёму выкананых работ даплату выплачваюцца ў устаноўленых памерах толькі па асноўнай пасадзе (прафесіі).

Інга МІНДАЛЁВА.

ЗАДАЧА НУМАР АДЗІН НА НАС ЧУГУНЫ ГОД — СПЫНЕННЕ ІНФЛЯЦЫІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Гэта сродкі, атрыманыя ад продажу дзяржаўнай маёмасці, або паступленні ад валютнага фонду. Таксама мы спадзімся, што прадырэмствы (і ў першую чаргу прадырэмствы сельскай гаспадаркі), а таксама насельніцтва будучы года прыйдуць на крыдыты, выддзеныя гэтай грошай. Мы ацэньваем зараз гэтае вяртанне ў памеры каля 5 трыльёнаў — вось у рамках гэтай велічыні будзе прадугледжана дадатковае kredyтаванне. Такім чынам, агульная сума грошай можа склаці 12 трыльёнаў, але, падкрэсліваючы, з іх змяіснае kredyтаванне — не больш за 7 трыльёнаў рублёў.

Такаса ў наступным годзе будзе зроблена некаторая лібералізацыя развіцця рэальнага сектара эканомікі: плануецца знізіць уплыў дзяржавы на кіраванне рэальным сектарам эканомікі праз павелічэнне долі недзяржаўнага сектара ў аб'ёме прамысловай вытворчасці прыкладна да 50% і праз зніжэнне дырэктыўнага уплыву. У прыватнасці, як патлумачыў Анатоль Філонаў, абавязковых прагнозных паказчыкаў да прадпрыемстваў плануецца довадзіць не 22-23, як гэта было раней, а толькі чатыры.

— Калі ж казаць пра межамы інвестыцыі, то іх плануецца прыягнуць у аб'ёме 3,7 мільярд даляраў, з іх 2,5 мільярд — за кошт прыватнызацыі прадпрыемстваў, якія маюць нездвальняючую структуру балансу. У гэтым спісе сёння знаходзіцца каля 619 прадпрыемстваў, — сказаў Анатоль Філонаў і дадаў, што, акрамя таго, у наступным годзе будзе працягвацца рэалізацыя праграм па імпартазамышчэнні, стварэнне Беларуска-кітайскага прамысловага парка і тэхнапарка «Белб'яград», стварэнне халдынгавых структур.

Насельніцтва чакаюць нормы на святло і цяпло?

Па словах Анатоль Філонава, зараз вельмі востра стаіць праблема субсідавання насельніцтва ў частцы аплат за жыллёва-камунальныя паслугі. У прыватнасці, з 2008 года аб'ём гэтага субсідавання вырас з 1 трыльёна рублёў да 7,5 трыльёна ў 2011 годзе.

— З-за росту цен на энерганосьбіты тарыфы і расходы жыллёва-камунальнай гаспадаркі значна павялічыліся, а тарыфы за жыллёва-камунальныя паслугі для насельніцтва заставаліся адносна нізкімі. Сёння ўзровень пакрыцця тарыфамі выдаткаў складала каля 17%. Гэта пры тым, што мы ўзялі абавязальствы перад антыкрызісным фондам ЕўрАЭС дзевяці яго да 30% да канца года. Такім чынам, зараз разглядаюцца пытанні павышэння тарыфаў, — сказаў Анатоль Філонаў.

80% сямей павіна ўкласціся ў нарматыў, а для шматдзетных сямей наогул ўвядзенне нарматываў не прадугледжваецца.

Што тычыцца цэпалаабеспячэння, то, па словах Анатоль Філонава, пакуль урад не гатовы да ўвядзення тых нейкага нарматыва, але гэтае пытанне не здымаецца: урад да наступна года, магчыма, пасля завяршэння ацэпальнага перыяду.

Дык мы ўжо жывём па сродках?

Вясной, як толькі пачаліся праблемы з валютай, некаторыя эксперты выказвалі меркаванне, што адной з прычын валютнага крызісу было тое, што «мы жылі не па сродках». Карэспандэнт «Звязды» пацікавіўся ў спецыялістаў з Мініэканомікі: а сёння мы ўжо жывём па сродках?

— Здаецца, ўжо па выніках за 8 месяцаў 2011 года рост прадукцыі працы амаль наблізіўся да росту зарплат — разрыў быў толькі меншы за 3%. Зараз, па выніках дзевяці месяцаў, ён яшчэ больш скараціўся. А ў прагнозе на 2012 год мы ўводзім норму аперэдакчага росту прадукцыі працы над зарплатамі, — патлумачыў Аляксандр Ярашэнка. — Да прыкладу, у той жа Амерыцы ці Германіі ідэя аперэдакчэ прадукцыі насці над заробатнай платой: яны вырабляюць больш, чым зарабляюць, а дзельта з'яўляецца асновай для інвеставання ў эканоміку. Гэта нармальнае практыка, нармальнае эканамічнае развіццё, і мы ў Мініэканомікі хацелі б, каб такія судасноны вытрымліваліся і ў нашай эканоміцы.

Антон Даўгабачны пры гэтым дадаў, што выраз «жылі не па сродках» не варта адносіць толькі да насельніцтва: так, па яго меркаванні, жыла ўся краіна — і бюджэт, і розныя сектары, ды і насельніцтва таксама.

Ці будзе знойдзена правільная грань для збалансаванасці?

Тое, што ў 2012 годзе перад беларускай эканамікай ставіцца задача ліквідаваць назапамнаныя дыспароліцы, — гэта вельмі добра. Але ўзнікае пытанне: што змяніла збалансавана развіццё раней? На гэтае пытанне «Звязды» паспрабаваў адказаць Антон Даўгабачны.

— Калі мы нарочытаў рост ВВП, гэта заўсёды ўсімі віталася,

СТУДЭНТЫ, ЯКІМ НЕ ПАШЧАСЦІЛА З МЕСЦАМ У ІНТЭРНАЦЕ, ЗМОГУЦЬ АТРЫМАЦЬ КАМПЕНСАЦЫЮ ЗА АРЭНДУ...

...105 тысяч рублёў — у сталіцы і 70 тысяч рублёў — у іншых гарадах

Услед за навінай аб павышэнні платы за пражыванне ў студэнцкіх інтэрнатах прыйшла шчы адна, але ўжо больш прыемная навіна: сума, якую змогуць атрымаць іншагродныя навучэнцы і студэнты ў якасці кампенсацыі сваіх выдаткаў па найме жылля, істотна павялічыцца. Доўгі час кампенсацыя за наём студэнтамі жылля складала ўсяго 25 працэнтаў базавай велічыні, таму нікто са студэнтаў і не быў у ёй зацікаўлены. Згодна з Паставою Савета Міністраў ад 28 кастрычніка № 1451, памер кампенсацыі за арэнду жылля ў сталіцы складзе 3 базавыя велічыні і 2 базавыя велічыні — у іншых населеных пунктах. Натуральна, што за пражыванне ў сталічнай кватэры, нават разам з яе гаспадарамі, студэнтам даводзіцца плаціць даражэй, таму, вядома, 105 тысяч рублёў, атрыманыя ў якасці кампенсацыі, сітуацыю не выпрацоўвае. Тым не менш, і лішнімі гэтыя грошы для студэнтаў таксама не будуць. Нагадаем, што ў 2010/2011 навучальным годзе забяспечанасць студэнтаў ВНУ месцамі ў інтэрнатах складала па краіне 68,2 працэнта, навучэнцаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў — 84,4 працэнта і навучэнцаў прафтэхустаноў — 96,5 працэнта.

ХТО ЗМОЖА ПРЭТЭНДАВАЦА НА КАМПЕНСАЦЫЮ?

Навучэнцы і студэнты, якія атрымліваюць адукацыю на дзённай форме навучання за кошт сродкаў рэспубліканскага і (ці) мясцовага бюджэта, не забяспечаны месцам для пражывання ў інтэрнаце і стаць на ўлік, каб атрымаць гэтае месца.

Даход сям'і студэнта ці навучэнца, які прэтэндуе на атрыманне кампенсацыі, не павінен перавышаць 200 працэнтаў найбольшай велічыні бюджэту пражытачнага мінімуму ў сярэднім на дзень насельніцтва, зацверджанага ўрадам Рэспублікі Беларусь за два апошнія кварталы. Сярэднедушава даход сям'і вылічваецца за 12 месяцаў, якія папярэдняю месцам звароту па кампенсацыю выдаткаў па найме жылля і, вызначаюцца шляхам дзялення сукупнага даходу ўсіх членаў сям'і за разліковы перыяд на колькасць месяцаў у гэтым перыядзе і на колькасць членаў сям'і ў якасці.

Пры вызначэнні сярэднедушавага дахода сям'і студэнта (навучэнца), які не знаходзіцца ў шлобе, ўлічваюцца маці і бацька, дзеці, якія знаходзяцца на іх утрыманні (прычым калі тыя не дасягнулі 18-гадовага ўзросту) і атрымліваюць агульную сярэднюю, спецыяльную, прафесійна-тэхнічную, сярэднюю спецыяльную і вышэйшую адукацыю на дзённай форме атрымання адукацыі, а таксама інваліды з дзяцінства I і II групы, якія атрымліваюць сацыяльныя пенсіі.

У сям'і студэнта (навучэнца), якія знаходзіцца ў шлобе, ўлічваюцца жонка (муж), дзеці, якія знаходзяцца на яго утрыманні, а таксама інваліды з дзяцінства I і II групы, якія атрымліваюць сацыяльныя пенсіі. Для студэнтаў (навучэнцаў), якія не знаходзяцца ў шлобе, але маюць дзяцей, ўлічваюцца дзеці, якія знаходзяцца на іх утрыманні, а таксама інваліды з дзяцінства I і II групы, якія атрымліваюць сацыяльныя пенсіі.

ЯК АТРЫМАЦЬ ГРАШОВУЮ КАМПЕНСАЦЫЮ?

Расшнне аб кампенсацыі выдаткаў па найме жылля прымаецца пастаянна дзеючай камісіяй па кампенсацыі выдаткаў па найме жылля, якая ствараецца ўа ўстаноў адукацыі. Камісію ўзначальвае кіраўнік устаноў адукацыі.

ЯКІЯ ДОКУМЕНТЫ ТРЭБА ПАДАВАЦЬ У КАМПІСІЮ?

Для кампенсацыі выдаткаў па найме жылля студэнтамі (навучэнцамі) падаюць у камісію:

- заяву;
- дакументы аб атрыманні даходах на кожнага члена сям'і за 12 месяцаў, якія папярэдняюць месцам звароту;
- копіі дагавора найму жыллага памішкання прыватнага жыллёвага фонду ці паднайму жыллага памішкання дзяржаўнага жыллёвага фонду, завераныя подпісам кіраўніка і пячаткай устаноў адукацыі;
- даведку аб месцы жыхарства і складзе сям'і студэнта (навучэнца) з арганізацыі, якая ажыццяўляе эксплуатацыю жыллёвага фонду ці з сельскага (пасялковскага) Савета дпутатаў. Калі члены сям'і навучэнца не зарэгістраваны па месцы яго жыхарства, то патрэбна даведку з месца жыхарства членаў сям'і заправае ўстаноў адукацыі, але пры жаданні дакумент можа прадаставіць і сам студэнт.
- дакументы падаюць у камісію раз у год пры падачы заявы.

КАЛІ ВЫПЛАЧВАЦА КАМПЕНСАЦЫЯ?

Кампенсацыя выдаткаў па найме жылля выплачваецца з 1 верасня па 30 чэрвеня, але не раней за дату заключэння дагавора, у тэрміны і ў парадку, устаноўленым ва ўстаноў адукацыі для выплаты ступендэнці. Расшнне прымаецца камісіяй па працягу 5 рабочых дзён пасля атрымання апошняга з неабходных дакументаў.

ХТО МОЖА ПАЗВАБІЦА ПРАВА НА КАМПЕНСАЦЫЮ?

Калі студэнт ці навучэнца быў выслены з інтэрната на кампенсацыю выдаткаў па найме жылля ён прэтэндаваць ужо не зможа.

Надзея НІКАЛАВЕВА.

ПОгляд

Леанід ЗАІКА: «ДЛЯ ПАВЫШЭННЯ ПЕНСІЙНАГА ЎЗРОСТУ ўжо ІСНУЕ ШМАТ ПРЫЧЫН»

СВАІМ поглядам на магчымую рэформу пенсійнай сістэмы ў Беларусі, аб неабходнасці якой зноў узніклі дыскусіі і спрэчкі ў грамадстве, наш карэспандэнт гутарыць з вядомым беларускім эканамістам Л.Ф. ЗАІКАМ.

— Леанід Фёдаравіч, відаць па ўсім, павышэнне тэрміну выхаду на пенсію ў недалёкай будучыні нам не пазбегнуць. Якія існуючыя аб'ектыўныя аргументы на карыць гэтага кроку?

— Першы. Сёння сродкі на пенсію, як вядома, бяруцца з заробкаў працоўных і потым перадаюцца тым, хто перайшоў вызначаны ўзроставы рубж: судаснона жанчыны 55 і мужчыны 60 гадоў. Пажылыя людзё ў Беларусі становіцца ўсё больш. У сувязі з гэтым з кожным годам узрасце нагрук на працоўных. Гэта праблема вельмі актуальная, і яе трэба неадкладна вырашаць. Цягнуць з гэтым не ў інтарэсах грамадства. Павышэнне пенсійнага ўзросту дазволіць скараціць колькасць пенсіянераў і эканамічна шмат фінансавых сродкаў. Давядзе глядзім, што ўяўляе сабой сярэдні беларускі пенсіянер у грашовавалютным вымярэнні. Калі браць яго фінансавую вагу, то гэта штомесячная выплата ў памеры крыху больш за 100 даляраў. У нас сёння 2 600 тысяч пенсіянераў. Значыць, штомесячная сумарная выплата пенсій па краіне складае больш за 260 мільёнаў у доларавым эквіваленте. А за год гэта будзе больш чым 3 мільярд амерыканскіх даляраў. Пенсіі ў нас пастаянна растуць, а значыць, і павялічваюцца выдаткі на іх выплаты.

Другі аргумент. Рост працягласці жыцця, паляпшэнне медыцынскага абслугоўвання, павышэнне дабрабыту — вось аб'ектыўныя прычыны для перагледу пенсійнага заканадаўства, а прасцей кажучы, павелічэння пенсійнага ўзросту. Відаць, зусім не выпадкова ў апошнія гады назраўшая ўхіль у бок павышэння пенсійнага ўзросту ў многіх краінах — напрыклад, у такіх нашых суседзях, як Украіна, Польшча і г.д.

— Да нас пастаянна прыязджаюць эканамісты, эксперты, аналітыкі з вядомых фондаў і банкаў. Што яны раіць? — У асноўным адно і тое ж — павысіць планку выхаду на пенсію. Напрыклад, эксперты Сусветнага банка таксама падкрэслваюць неабходнасць рэфармавання пенсійнай сістэмы ў Беларусі. Па іх ацэнцы, старэнне насельніцтва будзе павялічваць нагрук на пенсійную сістэму краіны. Паводле прагнозаў Сусветнага банка, «ужо ў 2014 годзе прафіцэт бюджэту пенсійнага фонду зменіцца структура турбунт дэфіцытам на фоне паніжэння каэфіцыентаў замяшчэння для будучых пенсіянераў». Прасцей кажучы, будзе ўсё складаней знаходзіць сродкі для выплаты пенсій. Таму эксперты Сусветнага банка прапаноўваюць павысіць пенсійны ўзрост, замяніць індэксацыю пенсій у сувязі з ростам заробатнай платы на індэксацыю ў сувязі з ростам цен, знізіць стаўкі ўзносаў і ўвесці ўмоўна-назапашальныя рахункі.

— Разумных людзей заўсёды варта паслухаць. Але здаецца, што на Захадзе перагінуць палку з пенсійным узростам. У многіх еўрапейскіх стліцах узрост выхаду на пенсію збіраюцца ўзійдаць да 67 гадоў. Наколькі я ведаю, ў Вялікабрытаніі ўжо разглядаецца пытанне аб павышэнні пенсійнага ўзросту аж да 70 гадоў! А якія планкі можа задаволіць насельніцтва Беларусі?

— Я лічу, што ў нас лепш за ўсё пачынаць з невялікага павышэння пенсійнага ўзросту — да 57 гадоў для жанчын і да 62 для мужчын. А потым, не адразу, а паступова, па тэрміну ўздымаць па меры неабходнасці планку кожны год. Пры гэтым можна падумаць аб усталяванні аднолькавага ўзросту выхаду на пенсію мужчынам і жанчынам.

сію мужчынам і жанчынам, магчыма, да аднаго і таго ж ўзросту.

— Цяпер давайце пагаворым аб саміх пенсіях, іх змесце, крыніцах і шляхах стварэння. Дык што ўвогуле такое пенсія як сацыяльная з'ява? Цікава, між іншым, калі яна узнікла?

— Калі мы ззірнем у тлумачальны слоўнік, то прычым, што пенсія (ад лацінскага слова pensio — плацеж) — гэта рэгулярныя грашовыя выплаты грамадзянам пэўнай краіны. Сёння нават цяжка дакладна сказаць, дзе, хто і калі першым прыдумалі такі від дзяржаўнага заахавання і матэрыяльнай падтрымкі чалавека ў старыя гады за яго былыя заслугі перад Айчынай, які пажадзіваеў гэтай пенсіі. Вядома толькі, што рэнта прывіляі ў старажытны час

Трэба падумаць аб усталяванні аднолькавага ўзросту выхаду на пенсію мужчынам і жанчынам.

сы карысталіся пераважна вайскоўцы — напрыклад, рымскія легіянеры пасля дэмабілізацыі. У Расіі пры Пятры I пенсіі па старасці выплачваліся марскім афіцэрам. З тых часоў шмат вады ўцёкла. Сёння ў кожнай краіне дзейнічае свая пенсійная сістэма.

— Якая, на вашу думку, новая пенсійная сістэма ў нашай краіне лепш за ўсё адпавядала б патрабаванням часу?

— Есць такая пенсійная сістэма — накапальная. Яна атрымлівае ўсё большае пашырэнне ў свеце. Яе сутнасць даволі простая. На працягу працоўнага жыцця чалавек адкладае пэўную частку свайго заробку на спецыяльны рахунак у пенсійнай ці ў іншай фінансавай устаноўе — на яго выбар. Накапальную пенсію можна параўнаць з дэпазітам у сапідным банку з той розніцай, што дэпазіт дзейнічае

пенсійны зберажэнняў. Свабода выбару павіна быць заўсёды за чалавекам.

— Магчыма, ўжо захопачца трымаць грошы адразу ў некалькіх фондах: беларускім, казахстанскім і расійскім. Што тады? — А нічога «тады». Нахай трымае, калі ёсць што трымаць. Я думаю, што з цягам часу падобная практыка будзе распаўсюджана. Гэта сёння агульнае такога падыходу здаецца нечым незвычайным і нават фантастычным. Але свет хутка мяняецца. І не за гарамі той час, калі нашы сучайнічкі будучы з дапамогай розных фінансавых інстытутаў і інструментаў загада ствараць прыкладны памер будучай пенсіі і мець магчымасць выходзіць на заслужаны адпачынак не ў 60, 62 ці 65, а ў 50 гадоў. Так, не здзіўляецца, менавіта ў 50 гадоў.

Бо дзякуючы прадуманым дзеянням са сваімі сродкамі яму, патэнцыяльна пенсіянеру, удацца стварыць уласную падушку фінансавай бяспекі. Упэўнены, што неўдзельна праз 20 гэта стане рэальнасцю.

— Але як звычнаму чалавеку разабрацца ў прапаноўваных усіх гэтых фондаў, не памыліцца і не трапіць у пастку фінансавых драпежнікаў на лёгкіх чужых грошых?

— Я думаю, што кампетэнтныя дзяржаўныя органы паклопаюцца аб тым, каб са сродкамі пенсійных зберажэнняў не «гулялі» па сваіх крмынальных правілах і паняццях прайдзісвяты і махляры. Па-другое, упэўнены, з будучымі пенсіянерамі будзе праводзіцца элементарны эканамічны лікбез на вышэйзгаданую тэму. Тым больш, што многія з іх ужо валодаюць кам'ютарам. У развіцц краінах даўно зразумелі: каб дастаяна жыць у пажылым узросце, лепш усяго да выхаду на працоўную пенсію варта падумаць аб дадатковых крыніцах яе стварэння. Элементарны прыклад: дадаткова мець на выгадным дэпазіце, скажам, у «Беларусбанку», 30 мільёнаў беларускіх рублёў, каб штомесца атрымліваць у выглядзе выплаты працэнтаў істотную фінансавую падтрымку.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

Швабскі сельскі іспольнительный комитет Логойскаго района Минской области проводит открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

№ п/п	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Расходы по подготовке документов	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
1	д. Цна, участок № 5, 623287609601000025	0,2177	1 573 086	13 062 000	1 306 200
2	д. Молоди, участок № 10, 623287605101000090	0,1923	1 765 104	11 538 000	1 153 800
3	д. Молоди, участок № 19, 623287605101000100	0,1500	1 765 104	9 000 000	900 000

Задаток перечисляется на р/с № 3600619161107, ЦБУ № 611 филиала № 500, Минское управление ОАО «АСБ Беларусбанк», код 601 г. Логойска. УНП 600181593. Швабский сельский исполнительный комитет. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения о результатах аукциона внести плату за земельный участок, возместить расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и земельными участками. Аукцион состоится 5 декабря 2011 г. в 14.00 по адресу: Минская обл., Логойский р-н, д. Швабы, ул. Парковая, д. 26. Заявления на участие и необходимые документы принимаются до 14.00 30 ноября 2011 года. Контактные телефоны: (8 01774) 59 1 35, 59 2 35, (8029) 107 16 17. Наш сайт в интернете: logoysk.gov.by

Извещение о проведении 14.11.2011 открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Дары моря»

Наименование продаваемого имущества	Инв. №, бух.	Наименование продаваемого имущества	Инв. №, бух.
Торговое помещение общей площадью 196,4 кв.м, инвентарный номер кадастр. 500/D-691144	0000120431	Горка торцевая	
Автомар 11007700700	0000001304	Горка приставная с регулнр. полками	
Автомар 1007707700	0000001305	Столешка приставная с подсветкой	
Автомар 6807407250	0000001306	Горка приставная	
Ванна моечная 1-секционная 530x530x860 г/бунда	0000120380	Кассовый аппарат МТТ-101Ф (2 шт.)	
Витрина приставная Мерсугу-11 100Ф	0000120302	Контрольно-кассовая машина (2 шт.) 2102Ф	
Витрина холодильная Ариэль ВН3-160М2	0000120295	Деневный аппарат 2 (шт.)	
Гардеробный шкаф на 12 ячек	0000110019	Отметушитель ОП-8	

3 лістапада
2011 г.
№ 30 (268)

ЗВАРОТ У РЭДАКЦЫЮ

Вугал выпадзення

Званок у рэдакцыю быў нетыповым, прынамсі не з ізрагу звычайных скаргаў накітавалі «святло не гарыць» ці «дарогу не рамаптуюць»... Размова ішла пра канкрэтнага чалавека, гэтыхара вёскі Кляннік Смалевіцкага раёна Сяргея Георгіевіча Кудзіна. «Балюча глядзець, як ён жыць, — наведанае жанчына, якая на-звалася аднавяскоўкай. — Пасля смерці маці ён застаўся адзін, нідзе не працуе, пенсіі ці якой-небудзь іншай дапамогі не атрымае, перабіваецца выпадковымі заробкамі, дапамагаючы старым людзям на гаспадарцы. У доме, што называецца, ні вокнаў, ні дзвярэй, не кажуць пра ўсё астатняе, а наперадзе зіма... Як яму выжыць, калі ні сваякам, ні мясцовай уладзе няма да яго ніякай справы? Такая аб'якаваць проста ўражвае!».

Аляксандр Ляхоўскі, старшыня Смалевіцкага раённага Савета дэпутатаў, майму пытанню шчыра адказаў.

— Чалавек гіне, і ніхто не рэагуе? Ды не можа такога быць! У нас у кожным сельсавеце адзінока састарэлыя грамадзяне, ветэраны, інваліды знаходзяцца на асобным улку, усім дапамагам — у адпаведнасці з патрабаваннямі заканадаўства і зыходзячы з магчымасцяў. Ды што там казаць... Нават моцна пітушчым, якія, лічыце, дэградавалі, і тым на распальванні печы аполкі прывозім, ды яшчэ і сочымы, каб палілі — ніводзін яшчэ не замерз. А Кудзін — здаровы працаздольны мужчына, інвалідам не з'яўляецца, але і ўладкоўвацца на працу не хоча. Яму зручней на дварах хадзіць: камусьці дапаможа грады прапалоць, камусьці — бульбу выбраць ці дровы пасекчы. Ну, падабаецца чалавеку такі бадзьяны лад жыцця... Шкоды ён нікому не робіць, і да яго людзі ставяцца нармальна. Але каб яму пенсію прызначаць у 52 гады? Для гэтага павінны быць сур'ёзныя падставы, як і для змяшчэння ў інтэрнат.

Разам з Аляксандрам Ляхоўскім і старшынёй Курганскага сельсавета дэпутатаў Інасай Хвашчэўскай едзем у Кляннік, які нядаўна набыў статус аграпрадка... Дом Сяргея Кудзіна адназначна выбіваецца сярод іншых — у прамым сэнсе слова зарос кустоўем па сям'ю вокны, шкло на вокнах месцамі разбітае, адтуліны прыкрытыя кавалкамі кардону. Самога гаспадара дома няма.

— Участковы з ранацы паўз я ў райцэнтр, на абследаванне да нарколага, — тлумачыць Інаса Браніславаўна. — Яго і летас туды вазілі па просьбе сваякоў, адтуль накіравалі ў Мінск, у спецыяльную медустанову. Але Сяргей Георгіевіч неўзабаве вярнуўся назад — без «прысуджэння» недзеяздольнасці, і зажаў сваім звычайным бадзьяным жыццём.

Раней, расказвае Інаса Хвашчэўская, спадар Кудзін працаваў на ферме — жывёлаводства і вяртаніком у адной асобе. Потым яго здолася, што працаваць па найме ў людзей будзе намят лягчэй. Некаму нешта зрабіў — адразу заплацілі, пакармілі і зразумела, налілі чарку.

— Народ жа ў нас чулы. Суседзі, бабулькі нашы, яго шкадуюць. І прыбраць у яго спрабавалі, і нават шпалеры клеілі. Ды ён усё пааб'яваў, каб у печы прапаліць. Печку, дарчы, яму таксама людзі склалі — гэта, напўна, адзіная «баюйка» ў хаце. Газавы балон Сяргей Георгіевіч даўно «рэалізаваў», супрацьпачарны апавячальнік — таксама. Адзёне носіць з чужога палка, пакуль не знісць дашчотку. Пра санітарны стан хаты лепш не п'ягацца — гразі па калена. Карацей, апусціць ніжэй за плітус. Але гэта не злычства, за гэта не судзяць. Ён дарослы чалавек і сам выбірае, як яму жыць: па-чалавечы ці... інакш. А вось яго сваякі перыядычна «асаджаюць» сельскі Савет з прэтэнзіямі і пытанніямі накітавалі «хто будзе прыбраць у яго хаце?», «чаму яму не даюць групу інваліднасці?». Або патрабуюць «здаць» яго ў інтэрнат. Але, прабачце, на якой падставе я яго туды «здам»? Гэта што, мая «ўласнасць»? Або я павінна прыдумець яму адпаведны «дыягназ»?

Побач з домам Кудзіна — падворак Зінаіды Вікенцьеўны Клініцкай, якой хутка споўніцца 90 гадоў. За акуртанай агароджай — прыгожы, дагледжаны дом, радуець вока апрацаваная і падырхтаная да зімовага адпачынку грады...

— Ведаецца, што цікава? — перахоплюе мой позірк Інаса Хвашчэўская. — Вось Зінаіда Вікенцьеўна ніколі не звярталася ў сельскі Савет ні са скаргамі, ні з просьбамі аб дапамозе. У яе парадак і ў хаце, і ў сям'і.

Адзінока састарэлы ў Курганскім сельсавеце — 21 чалавек. Іх рэгулярна наведваюць, складаюць акты абследавання ўмовы пражывання, бясплатна забяспечваюць дровамі. Яшчэ каля 400 пажылых вясцоўцаў пражываюць асобна ад дзяцей — ім таксама патрэбны ўвага і дапамога. Хапае праблем і з сем'ямі, становішча ў якіх прызнае сацыяльна неабеспечаным, і з абавязанымі бацькамі... Словам, «кропак» прыкладання сіл для кіраўніка мясцовай улады больш чым дастаткова. Людзей, якія маюць патрэбу ў дзяржаўнай падтрымцы, таксама. І дзяржава дапамагае таму, каму гэта сапраўды неабходна.

— Але Сяргей Кудзін не адносіцца ні да адной з пералічаных катэгорыяў, — кажа Інаса Браніславаўна. — Дакладней, ён адносіцца да катэгорыі грамадзян, якія «выпалі» з жыцця, апусцілі, дэградавалі, а цяпер хочуць атрымаць пенсію па інваліднасці з прычыны недзеяздольнасці.

Дарчы, паводле заканадаўства, расшэне аб поўнай або частковай недзеяздольнасці грамадзяніна можа прымаць выключна суд — і толькі па рэкамендацыі спецыяльнай камісіі пасля правядзення абавязковай медэкспертызы. У выпадку прызнання недзеяздольнасці чалавеку прызначаюцца (зноў жа, у судзе) аглякун. І далей ужо вырашаюцца пытанні з пенсіяй, змяшчэннем у інтэрнат і да т.п. У любым выпадку, гэта справа не аднаго дня, і распачынае я маюць права або сваякі, або органы аховы правапрадэду каці грамадзянін учыніў злычства, і ёсць падставы сумняваюцца ў яго адэкватнасці.

— Сельвыканкам жа не можа хадзіць за кожным, даруйце, бамжом ці алкаголікам і быць ім за няньку. Тым больш, калі самі яны гэтага не хочучы. У нас некаторыя «спагадлівія» кажуць: маўляў, Кудзін апусціўся, бо ў Клянніку няма працы. Што значыць «няма працы»? Усе, хто хоча працаваць, працуюць. У нас на тэрыторыі ёсць, напрыклад, фермерская гаспадарка «Шчуркі», дзе малакваліфікаваным работнікам пляццям у сярэднім на 50—70 тысяч рублёў за дзень, прычым разлік адрываецца штодзённа... У РУП «Шыпяны» рабочыя менш за 1 мільён не атрымаюцца. Але ж там трэба працаваць не ад выпадку да выпадку. А менавіта гэта некаторых і напружвае, — лічыць Інаса Хвашчэўская. — Я, можа, выказаюся рэзка, але набабела. Упэўнена, што чалавек працаздольнага ўзросту, у якога ёсць рукі-ногі, павінен давесці да ладу хаця б самога сябе і ўласнае жыццё. Няхай там будзе сціпла, але ж чыста... У нас многія, тыя ж інваліды ці пажылыя, знаходзяцца ў больш складанай жыццёвай сітуацыі, але да іх у хату прыемацца заісці. Усё залежыць ад чалавека, а ў гэтым выпадку чалавек — я маю на ўвазе Кудзіна — такія ўмовы існавання стварыў сам.

— А калі заўтра ён прыйдзе да вас і папросіць уладкаваць на працу, дапаможаце? — пытаюцца ў Інасу Хвашчэўскай. — Ніякіх праблем — і ўладкуем, і на парукі возьмем. Мы ж усіх такіх працаўладкоўваем. Іншая справа, што самі яны не затрымліваюцца на доўга — могуць раптоўна знікнуць, а потым гэтак жа нечакана з'явіцца... А мы ўсё ходзім за кіраўніком прадпрыемства і просім: не звальняйце, калі ласка, чалавека, дайце яму яшчэ адзін шанец, можа, ён выправіцца... Некаторыя сапраўды выпраўляюцца, кадзіруюцца, карэным чынам мяняюць лад жыцця. Шкада толькі, што здараецца гэта рэдка.

Наталля КАРПЕНКА.

Смалевіцкі раён.

Чалавек і прырода: ЯК ЗНАЙСЦІ БАЛАНС ІНТАРЭСАЎ?

Адказ на гэтае пытанне шукалі разам дэпутаты раённага і сельскіх Саветаў з прадстаўнікамі сталічных дзяржаўных і навуковых структур. Сумесны пошук дазволіў калі не знайсці, дык ва ўсіх разе вызначыць шлях да ўсталявання гэтага балансу і прапісаць яго ў схеме землеўпарадкавання Карэліцкага раёна.

А пачалася работа над дакументам з апытання старшынь сельвыканкамаў. Тады Карэліцкі раён стаў у пэўным сэнсе піянерам: тут упершыню ў Беларусі пачалі распрацоўваць праект такой новай схемы землеўпарадкавання. У гэтай справе не апошнімі былі і прапановы кіраўнікоў мясцовай улады па захаванні навакольнага асяроддзя.

— Схема ў хуткім часе стане адным з базавых дакументаў для вядзення любой гаспадарчай дзейнасці на тэрыторыі Карэліцкага раёна, у ім адлюстраваны сучасны стан земляробства, і вызначаны перспектывы на 10-15 гадоў. Нам было важна знайсці баланс паміж гаспадарчай дзейнасцю на зямлі і навакольным светам у мястах раёна, — гаворыць старшыня раённага Савета дэпутатаў Аляксандр Шкадаў.

Напрыклад, у раёне мяркуюць і надалей развіваць жывёлагадоўлю. Таму ўжо сёння трэба загадаць сьвядомасць свае гаспадарчыя планы з захаваннем прыроды. Аляксандр Віктаравіч лічыць, што схема дае магчымасць пашыраць вытворчасць сельгаспрадукцыі без нанясення страт

мясцовай флоры і фаўны, бо падчас распрацоўкі дакумента было выяўлена больш за 700 гектараў зямлі, якую можна было б выкарыстаць з большай эфектыўнасцю для гаспадарак. Акрамя гэтага, комплексная біялагічная і ландшафтна-інвентарызацыя, якую правялі сталічныя біёлагі і золагі, адкрывае перспектывы для пашырэння аграэкалогіі. Нагадаю, навукоўцамі былі выяўлены месцы пасялення 42 відаў дзікіх жывёл і 19 відаў дзікарослых раслін, якія занесены ў Чырвоную кнігу. Дарчы, не менш чым у іншым запаведніку сярэдняга маштабу.

— Ну чым не база для развіцця турызму, засваення новых маршрутаў, стварэння экалагічных сцежак? Упэўнены, што мы маем добрыя перспектывы на аздараўленчы і рэкрэацыйны турызм, які даецца магчымасць жыхарам гарадоў уваважліва ўважліва, захавачы ў памяці, на фота і відэа рэдкіх жывёл, птушак і раслін з Чырвонай кнігі. Мы зараз думаем над тым, як прыцягнуць у раён замежных аматараў такога «ціхага палывання», — разважае старшыня райсавета.

Дапамога мясцовай улады навукоўцам заключалася ў наступным: старшыня сельскіх Саветаў папрасілі дакладна запісаць анкеты, падырхтанай супрацоўнікамі «БелНЦэма». А навукоўцаў цікавіла літаральна ўсё. У анкетце былі пытанні, якія датычыліся самых розных бакоў жыцця вясцоўцаў, іх узросту, адукацыі, вядзення хатняй гаспадаркі і г.д.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

НЯМА МЕЖАЎ ДЛЯ ДАСКАНАЛАСЦІ

Старшыні і сакратары сельскіх Саветаў, дэпутаты гаррайсаветаў 20 год таму селі за парты ў якасці першых слухачоў курсаў павышэння прафесійнага ўзроўню работнікаў органаў мясцовага кіравання і самакіравання на Гомельшчыне. У пачатку лістапада 1991 года гэта было зроблена згодна з сумесным рашэннем прэзідыума і выканкама абласнога Савета народных дэпутатаў.

Прыняты ў тыя гады дакумент вызначыў структуру і штаты курсаў, парадак арганізацыі навучнага працэсу. Праграмы для кожнай катэгорыі слухачоў распрацоўвалі пры непасрэдным удзеле кіраўнікоў і спецыялістаў камітэтаў, у праўленню, аддзелаў аблвыканкама. Іх змятка была набліжана да асаблівасцяў працы органаў мясцовага кіравання і самакіравання.

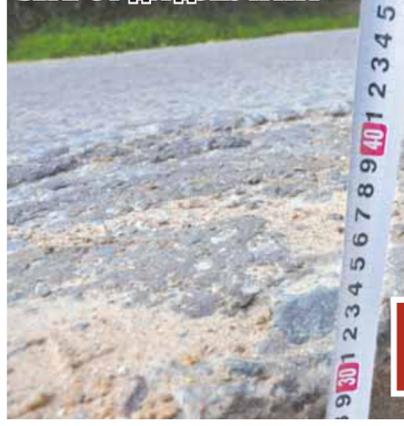
За гэты час на курсах павялічылі кваліфікацыю больш за 21 тысячы работнікаў органаў выканаўчай і прадстаўнічай улады Гомельскай вобласці. Гэты варыянт навучання з'яўляўся альтэрнатывай створаным паазей у іншых абласцях цэнтрам перападрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі. Каардынацыя працы была ўскладзена на ўпраўленне арганізацыяна-кадравай работы аблвыканкама. Форма арганізацыі навучання, прынятая за аснову ў 1991 годзе, захоўвалася да 2008-га. Аднак, у адпаведнасці з патрабаваннямі заканадаўства пра тое, што павышэнне кваліфікацыі могуць заімацца толькі установы адукацыі, якія маюць адпаведную ліцэнзію, у сакавіку 2008 года кіраўніцтва галоўнага ўпраўлення арганізацыяна-кадравай работы аблвыканкама ініцыявала змену статусу курсаў. У якасці базавай установы быў вызначаны Гомельскі дзяржаўны абласны інстытут павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кіраўнічых работнікаў і спецыялістаў адукацыі, які цяпер называецца Гомельскі абласны інстытут развіцця адукацыі.

Сучасная навукавыя ўстанова мае 2 камп'ютарныя класы на 24 месцы, канферэнц-залу на 70 месцаў з сучаснай мультымедыянай апаратурай, актывую залу, бібліятэку з чытальняй залай на 30 месцаў. Чатыры гадзі там адкрыўся і камфартабельны інтэрнат. Але абласныя курсы атрымалі не толькі новую «прапіску» — на якасна новым узроўні зараз адрываецца падрыхтоўка кадраў: 60 працэнтаў навукавыя нагрукі сёння забяспечваюцца супрацоўнікамі органаў выканаўчай улады, у першую чаргу — аблвыканкама, што ўзмацняе практычнае скіраванасць навучання. Пяцідзённым заняткі завяршаюцца вынікавай атэстацыяй, а слухачам курсаў выдаюцца пасведчанні аб павышэнні кваліфікацыі дзяржаўнага ўзроўню.

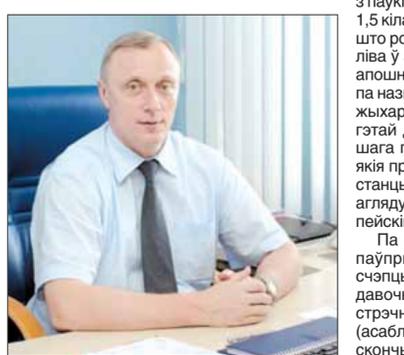
У новым фармаце навучання праведзена ўжо каля 50 вядзінных практычных заняткаў, сваю кваліфікацыю павысілі больш чым 2 250 спецыялістаў. У іх ліку і асобы, уключаючы ў кадравы рэзерв. Рэзерваты праходзяць псіхалагічнае тэсціраванне з дапамогай кліенцкага комплекснага сістэмы адкрытай адукацыі Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Практычныя заняткі праводзяцца на базе буйных прадпрыемстваў і арганізацый горада. Адным з асноўных элементаў у навучанні з'яўляецца асяццеленне прававых пытанняў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ЗВАРОТ ДА ДЭПУТАТА

Калі людзі ідуць са сваімі праблемамі да народных абраннікаў, гэта сведчыць пра высокі ўзровень даверу да прадстаўнічай улады на месцах. Тым больш не дзіва, што жыхары вёсак Вішнёўка, Касынь і Саламарэчка Мінскага раёна ў пошуках дапамогі прыйшлі да дэпутата Вячаслава Доўнара. На Міншчыне Вячаслава Іванавіча ведаюць многія. Ён ужо ў трэці раз абраны дэпутатам Папярнянскага сельсавета Савета, а цяпер і — Мінскага раённага Савета, з'яўляецца членам абласнога і рэспубліканскага Саветаў па развіцці прадпрыемстваў, узначальвае адну з найбуйнейшых айчынных транспартных кампаній ТАА «Белінтэртранс», размешчаную якраз у вёсцы Касынь.

Мясцовыя жыхары звярнуліся да свайго дэпутата з просьбай рэканструяваць аўтадарогу на участку ад вёскі Касынь да выхаду на рэспубліканскую трасу Р-58 Мінск — Мядзел, каб зрабіць яе больш бяспечнай і для пешаходаў, і для праезду транспарту. Справа ў тым, што згаданы ўчастак бетоннай дарогі (Касынь — Вішнёўка) быў пракладзены больш за 20 гадоў таму. Гэта адзіная дарога, якая звязвае гэтыя населеныя пункты. Яе шырыня складае 4,4 м, абочына (пясчаная, у ямах і калдобінах) на ўсёй працяглай трасе знаходзіцца ніжэй за ўзровень палатна пакрыцця дарогі і мае ўхіл ад востра праезнай часткі.

— За гады эксплуатацыі пакрыццё атрымала шматлікія выбоіны і расколіны, — патлумачыў Вячаслаў Іванавіч. — Апроч таго, з п'яўкіметра дарога ідзе пад ухл, а потым 1,5 кіламетра — на уздым у адной плоскасці, што робіць яе аварыйна небяспечнай, асабліва ў зімовы перыяд. І гэта пры тым, што ў апошнія гады інтэнсіўнасць руху транспарту па названай дарозе істотна ўзрасла. Акрамя жыхароў вёсак Папярнянскага сельсавета гэтай дарогай карыстаюцца і работнікі нашага прадпрыемства, а таксама вадзіцелі, якія прыязджаюць на нашу дыягнастычную станцыю № 197 для праходжання дзяржаўнага агляду і пацвярджэння адпаведнасці еўрапейскім тэхнічным нормам.

Па словах дэпутата Доўнара, шырыня паўпрычэпаў, якія выкарыстоўваюцца ў спэцыяльнай аўтацягніцкай, складае 2,5 метра. Відарочна, што кожны абгон або раз'езд сучаснага транспарту з такім аўтацягніком (асобліва ў асенне-зімовы перыяд) рызыкуе скажыцца аварыяй.

Між іншым, па дарозе рухаецца шмат веласпедыстаў і пешаходаў. У асноўным — школьнікаў і пенсіянераў. Менавіта ім у першую чаргу чысціцца адчываць усе нязручнасці.

— Я патлумачыў людзям, што сельскі Савет, як і дэпутат, аднаасобна не ў стане ажыццявіць такую работу, — прызнаўся Вячаслаў Іванавіч. — На такі сур'ёзны праект патрэбны і адпаведныя фінансавыя сродкі. Я адправіў дэпутатаў запыт у органы дзяржаўнага кіравання. Спадзяюся, у бліжэйшы час праблема будзе вырашана. Карыстаючыся магчымасцю, я звяртаюся да кіраўнікоў раённых і абласных профільных арганізацый, якія адказваюць за гэты ўчастак, з просьбай прывесці дарогу ў адпаведнасць з нормамі.

Інга МІНДАЛЁВА.

Дарчы: У наступным годзе каля вёскі Вішнёўка разгорнецца будаўніцтва аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу з гасцінай, аўтамабільнай стаянкі, запраўкай, каўчарняй, магазінам заплатак і СТА. Ужо сёлета на тэрыторыі, якая напасрэдна прымыкае да праблемнай дарогі, пачнецца будаўніцтва двух катэдрых пачэлкаў. Больш за тое, у адпаведнасці з нацыянальнай дзяржаўнай праграмай развіцця турызму ў гэтым рэгіёне прадугледжана стварэнне турыстычнай вёскі. Карацей, як ні круці, а ў бліжэйшыя гады сацыяльна значнасць вышэйзгаданай дарогі павінна ўзрасці, як і патрабаванні да яе. Адпаведна і падстаў для прывядзення дарогі ў належны стан павінна з'явіцца больш.

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

ТЭОРЫЯ НА ПРАКТЫЦЫ

Са слухачамі Інстытута дзяржаўнай службы Акадэміі кіравання — старшынямі пасялковых і сельскіх Саветаў дэпутатаў — сустраўся старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў, член Савета па ўзаемадзейні органу мясцовага самакіравання Аляксандр АЦЯСАЎ

Выступленне, прысвечанае формам і метадам працы органаў мясцовага самакіравання Віцебскай вобласці, зьяўляецца больш за гадзіну. І прайшло, як той казаў, на адным дыханні, перыядычна перарываючыся пытаннімі і... апладысментамі з месцаў.

Улада... з ручкай і блакнотам

— Калі я ўпершыню ўбачыў, як працуе пярвічнае звяно ўлады, мне стала сумна. Што было ў навунасці ў старшын сельскага Савета ў канцы 90-х? Стол, тэлефон і ручка. Аўтамабіль не было, людскага адміністрацыйнага будынка таксама. Санавузель, ці, папросту, прыбыральня, — за 30 метраў ад будынка, і добра, калі там дзверы яшчэ не адваліліся аднавіцца. І гэта — орган улады пярвічнага ўзроўню, які знаходзіцца, можна сказаць, на перадавоі! Таму да сябе вырашыў: калі нешта рабіць на гэтай пасадзе, дык пачынаць у першую чаргу з нізавога звяна — з сельскіх і пасялковых Саветаў.

Праз некаторы час на свет нарадзіўся анакавы і вядомы ўсім Указ Прэзідэнта № 21 («Пра павышэнне ролю органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва»). — Н.К.). Наконт яго існавалі палярныя думкі, ад цалкам станоўчых да скептычных: маўляў, ну што ён нам даў? Таму, хто хацеш, ён даў многае. Нам трэба было атрымаць, так бы мовіць, бласлаўленне кіраўніцка дзяржавы. І ён гэта «бласлаўленне» пярвічому ўзроўню ўлады даў, падпісаўшы названы ўказ. А далей мы пайшлі наводзіць там парадак.

Напаўзаконная «схема»?

— Першае, што ўдалося «пераламіць», паставіць з галавы на ногі — суаднесці паміж узроўнем датацыйнасці і ўласнымі даходамі пярвічных бюджэтаў вобласці. Датацыйнасць бюджэтаў пярвічнага

ўзроўню складала 90 працэнтаў, а ўласныя даходы — усяго 10. Магчыма, камусьці было больш зручна атрымліваць датацыі і на іх жыць. Але, на маю думку (я і сцвярджаю гэта раней і сцвярджаю цяпер), пярвічны бюджэт усё ж павінен быць самадастатковым.

Пасля працяглай перамоў і спрэчак з Мінфінам мы ўсё ж зрабілі сваю «схему», у адпаведнасці з якой 70 працэнтаў пярвічнага бюджэту складалі ўласныя даходы, а 30 працэнтаў — датацыі. Прычым у пералік даходных артыкулаў мы ўключылі падаходны падатак з фізічных асоб... Дарчы, з гэтага года ўнесены адпаведныя змяненні ў Бюджэты кодэкс, і цяпер пакаціца адлічэнні з падаходных падатаку ў пярвічым бюджэце дазволена ўсім.

А тады мы былі першапачынальнымі. Нашу «схему» многія лічылі напаяўзаконнай, таму што ва Украіне № 21 такой крыніцы папаўнення пярвічных бюджэтаў не існавала. Сваё рашэнне мы абгрунтавалі тым, што старшыня сельскага Савета павінен быць зацікаўлены ў павелічэнні ўзроўню зарплатаў на сваёй тэрыторыі, у пашырэнні вытворчасці. Калі пачне расці і тое, і другое — павялічацца і паступленні падаткаў у пярвічны бюджэт, з'явіцца дадатковыя магчымасці для развіцця тэрыторыі.

Да таго ж, і ў законе аб бюджэце было прапісана, што падаходны падатак — гэта мясцовая ўласнасць: хочаце — пакаціца на ўзроўні вобласці, хочаце — аддавайце на раённы, хочаце — размяркоўвайце паміж сельсаветамі. І мы здолелі такое права адстаяць.

Як дзейнічаў сам «механізм»? Спачатку мы закладвалі ў пярвічы бюджэт (у яго даходную частку) пэўны ўзровень падаходнага падатку. Але калякоў зарплата на працягу года увесь час расла, рос і падаходны падатак. Скажам, пры фарміраванні бюджэту закладвалася падаходны падатак 100 мільянаў рублёў, а ў канцы года, дзякуючы росту зарплатаў, сельвыканкам меў 120 мільянаў. Такім чынам, ён атрымліваў дадатковыя 20 мільянаў, або свабодныя рэшткі, якія можна было патраціць хоць на

добраўпарадкаванне, хоць на рамонт будынка.

Сёння ў нас свабодныя рэшткі на рахунках сельвыканкамаў складаюць 14 мільярадаў рублёў пры гадавым бюджэце 45 мільярадаў. Адчуваецца? Безумоўна. Праўда, з-за агульнай сітуацыі ў краіне гэтыя сродкі пакуль што «замарожаныя». Але 13 мільярадаў з іх ляжаць на банкаўскіх дэпазітах, а працэнты па ўкладках паступаюць на рахуны сельвыканкамаў.

Адзін мільён на адзін кіламетр

— Праблемным пытаннем для нашых сельсаветаў было добраўпарадкаванне вуліц сельскіх населеных пунктаў. Хоць ва ўказе і прапісалі, што фінансаванне здзяйсняецца з бюджэтаў пярвічнага ўзроўню, насамрэч рэальна крыніца адсутнічала. Мы папераманна «бадаліся» то з дарожнікамі, то з камунальнымі, не ведаючы, каму з іх аддаць гэтыя «зайздросныя» аб'екты, а яны, у сваю чаргу, адбіваліся ад нас, як маглі. Нарэшце, у 2008-м мы прынялі рашэнне і перадалі ўсе да адзінай вуліцы сельскіх населеных пунктаў — а гэта 5500 км — на баланс ЖКГ. Адразу паўсталя іншае пытанне: дзе браць грошы на іх утрыманне? А тут яшчэ сусветны крызіс падаспеў... Але магчымасці мы ўсё ж знайшлі і ў мільёнам годзе заклалі ў пярвічны бюджэты 1 мільярд рублёў на ўтрыманне вулічных дарожных сетак. Сёлета гэта лічба вырасла ўжо да 6 мільярадаў, якія акумуляюцца не ў вобласці, не на раённым узроўні, а накіроўваюцца на праекткі ў сельсавеція бюджэты. Размяркоўваюцца грошы ў адпаведнасці з кіламетражам вулічных сетак, з разліку 1 мільён рублёў на 1 кіламетр вуліц. Так што камусьці на гэтыя мэты закладваецца ў бюджэт 45 мільянаў, камусьці — 78, камусьці — 8, а камусьці — 150.

«Схема» складалася такая. Вулічны сеткі знаходзіцца цяпер на балансе ЖКГ. І менавіта жылкамгас заключае дагавор на іх абслугоўванне — з тым, з кім палічыць мэтазгодным (хоць з дарожнай арганізацыяй, хоць з прыватнікам). Рахунак

жа выстаўляецца сельвыканкаму, які, зразумела, яго аплачвае. Якім чынам, камусьці было бадзьяна знаходзіцца на балансе ЖКГ, а грошы — у бюджэце сельвыканкама? Ці дазваляе казначэйства рабіць такія разлікі? Праблема тут няма, хоць спачатку былі некаторыя «тронні». Існуе траіны дагавор: сельвыканкам — ЖКГ — дарожная служба. І ён працуе. Мы з гэтым пытаннем разабраліся канчаткова. Летас 4,2 мільярадаў рублёў пайшлі мэтавым прызначэннем у бюджэт раёнаў на папку тэхнікі для ЖКГ — спецыяльна для абслугоўвання сельскіх населеных пунктаў. Так што цяпер справа старшын сельскага Савета — своечасова патрабаваць з камунальных службаў за добраўпарадкаванне вуліц на сваёй тэрыторыі.

«Капейка» на калодзежы

— Утрыманне сельскіх грамадскіх могілак — тэма, якую я называю бяняўдзячнай. У гарадах гэты клопат бяруць на сябе спецкамбінаты, а ў вёсках хто? Разам з Міністэрствам жыллёва-камунальнай гаспадаркі, яго службаў мы распрацавалі палажэнне «Аб парадку перадачы могілак у сельскай мясцовасці на баланс жыллёва-камунальнай гаспадаркі», узгаднілі яго з аблвыканкамамі і зацвердзілі на пасяджэнні прэзідыума абласнага ўрада на пачатку года. І зручн не прымусліць сябе кажаць. У Віцебскай вобласці налічваецца 3,7 тысячы могілак. З іх на баланс ЖКГ прышлі ў Брас

ЯК ЗНАЙСЦІ БАЛАНС ІНТАРЭСАУ?

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Уся гэта інфармацыя стала зыходным матэрыялам для даследавання і далейшай работы па падрыхтоўцы схемы. На думку вядучага навуковага супрацоўніка Таццяны Клімавай, раён унікальны тым, што ў ім адміністрацыйныя межы сельскіх Саветаў і межы гаспадарак амаль поўнасьцю супадаюць. Гэта становачы факт і цікавы досвед, які мае права на распаўсюджванне.

Асаблівасць раёна — высокая засвоенасць земляў. Тут сельскагаспадарчыя ўгоддзі займаюць 66,5 працэнта тэрыторыі раёна (прычым сярэднярэспубліканскі паказчык — 43,0 %).

— Новую схему вызначае ў першую чаргу комплексны падыход. Цяпер тут будзе праводзіцца экалагічна збалансаванае тэрытарыяльнае планаванне. Гэта значыць, што пры выбары месца для поля ці новай фермы, вядзення лясной гаспадаркі, іншых відаў дзелавой дзейнасці павінны быць забяспечаны гарантыі існавання братоў нашых меншых. Папярэдняя схема была складзена з рэзкім ухілам на выкананне сацыяльна-эканамічных задач. Цяпер жа будучы ўлічваюцца ўсе функцыі зямлі, а не толькі магчымасць яе выкарыстання для развіцця сельскай гаспадаркі, — гаворыць Шкадаў.

— А якія змены будучы ўнесены ў дзейнасць мясцовых уладаў пасля за-

цвярджэння гэтай схемы? — пытаюся ў старшыні.

— Яны пачалі ўжо працу па больш шырокім інфармаванні насельніцтва вёсак. Акцэнт робіцца на надзвычайнай актуальнасці зберажэння рэдка і занесеных у Чырвоную кнігу відаў жывёл, птушак, раслін. Для гэтага мяркуецца падрыхтаваць пашпарты месцаў іх пасялення і вырастання. Потым дакумэнты перададуць землекарыстальнікам для аховы рэдка відаў. У бліжэйшых планах — распрацоўка праекта па усталяванні ў межах раёна водаахоўнай зоны Неман, — кажа Аляксандр Віктаравіч.

Дарэчы, даследчыкі недарэмна надавалі вялікую ўвагу ўсебаковаму аналізу жыцця жыхароў раёна.

Гэта, між іншым, высветліла даволі трывожную дэмаграфічную сітуацыю. Вывучэнне адказаў на пытанні анкет, якія тычыліся ўзроставай структуры выскоўцаў, сведчаць, што жыхароў у раёне становіцца ўсё менш. Пачынаючы з 1990 года, раён уступае ў паласу дэпапуляцыі — гэта калі смертнасць перавышае нараджальнасць. У раёне нізкі працэнт людзей працаздольнага ўзросту, няма паўнацэннага замяшчэння тых, хто пайшоў на пенсію. У шэрагу вёсак увогуле няма працаздольных. І гэта, на жаль, устойлівае тэндэнцыя. Як яе пераламаць? Складанае пытанне, на якое павінна даць адказ мясцовыя ўлады, а не толькі яна. Як і на такую пра-

лему: у раёне, як прыйшлі да высновы навукоўцы, не заахочваецца (ці дрэнна заахочваецца) вядзенне падсобнай гаспадаркі. Аказалася, што выскоўцы не маюць доступу да заліўных лугоў — а гэта адна з прычын скарачэння статка буйной рагатай жывёлы ў хатніх гаспадарках.

Яшчэ адна прыкмета сённяшняга жыцця вёскі: расце колькасць малых населеных пунктаў, дзе пераважаюць «дачнікі»: гараджане, якія набылі «домік у вёсцы» для адпачынку летам. Колькасць такіх сезонных жыхароў з кожным годам павялічваецца. На думку Аляксандра Шкадава, сельсаветам трэба больш шчыльна працаваць з гэтай катэгорыяй часовага (дакладней, сезоннага) насельніцтва. Каб яно ведала пра тое, што робіцца «за агароджай», не забруджвала навакольнае асяроддзе, не займалася дробным браканьерствам, на вытоптвала лугі, а адчувала сваю адказнасць за захаванне мясцовай флоры і фаўны.

Такі паворот набыла распрацоўка праекта схемы землеўпарадкавання, у якой спачатку ключавымі былі словы «збалансаванае тэрытарыяльнае планаванне», «бярэзнастаянасць», «экасістэмы», «Чырвоная кніга». А ў рэшце рэшт размова засяродзілася на зладдзённых чалавечых і гаспадарчых праблемах.

Леванід ЛАХМАНЕНКА.
Карэліцкі раён.

ІНВЕСТЫЦЫЯМ У ЧАЧЭРШЧЫНУ — ЗЯЛЁНАЕ СВЯТЛО

Мадэрнізацыя прамысловых прадпрыемстваў, развіццё малой і сярэдняга прадпрыемстваў сталі мэтаймі правядзення рэгіянальнага эканамічнага форуму, які прайшоў на чачэрскай зямлі.

У раёне недастаткова развітая агульнадаступная сетка грамадскага харчавання, мала ўстаноў адпачынку, у тым ліку для моладзі, няма сучаснага фізкультурна-аздараўленчага комплексу для стымулявання здаровага ладу жыцця, развіцця дзіцячага спорту. Гаворыць старшыня райвыканкама Іван Ком:

— Адуцінае вытворчасць хлебабулачных і кандытарскіх вырабаў, прадпрыемствы па перапрацоўцы сельскагаспадарчай прадукцыі, у тым ліку жывёлагадоўлі. Для рэалізацыі гэтых ідэй ёсць аб'екты нерухомасці, якія не выкарыстоўваюцца, неабходны толькі інвестыцыі.

Кожнае з прадпрыемстваў, зацікаўленае ў супрацоўніцтве з магчымымі інвестарамі, прадставіла маляўнічую экспазіцыю-прэзентацыю магчымасцяў. У прыватнасці, размова ішла пра стварэнне літ-заводу па вытворчасці гумавай літкі і разліванні чыстай пітной вады на тэрыторыі КЖУП «Чачэрскае». Чачэрскай вярхоўцы завод прадставіў праект па глыбокай замарозцы гароднін і ягад. Былі разгледжаны і прапановы па канкрэтных аб'ектах нерухомасці і зямельных участках, якія могуць у будучы-

ні прыносіць неblaг даход не толькі гаспадарам, але і ўсяму раёну ў выглядзе падаткаў у бюджэт.

Тым часам першы аналагічны інвестфорум прынёс пэўныя вынікі. За 9 месяцаў года на тэрыторыі Чачэрскага раёна створана 8 новых прыватных прадпрыемстваў. Цяпер у раёне ажыццяўляюць дзейнасць 100 індывідуальных прадпрыемстваў, 54 малых прыватных прадпрыемстваў. Колькасць апошніх у параўнанні з мінулым годам павялічылася на 51 %.

Зараз замежнагандлёвую дзейнасць на Чачэрсчыне ажыццяўляюць ПГУП «Біём» і ТДА «ІндустрыяІнвест», некаторыя сельскагаспадарчыя прадпрыемствы раёна. Карыстаецца попытам прадукцыя СТАА «Сцяцквец-Спецвотпатка», дзе многія мясцовыя жанчыны атрымалі працу. Створана 13 аграрыяў. На адной з іх, пакуль не адкрыты для наведнікаў, у вёсцы Турышчавічы, пабывалі ўдзельнікі Чачэрскага інвестфоруму.

Прыкладамі паспяховага выкарыстання

Старшыня Чачэрскага райвыканкама Іван Ком на прэзентацыі аднаго з праектаў.

раней маёмасці, якая не выкарыстоўваецца, і стварэння вытворчасцяў у раёне сталі прыватныя арганізацыі ТДА «ІндустрыяІнвест», ПГУП «Біём», фермерская гаспадарка «Крэменягра», ТДА «Эдвіспак», ПГУП «Альфа-300», сялянска-фермерская гаспадарка «Шарвуд».

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

«Радыятарны» зачыняецца

Апоўначы 5 лістапада на ўчастку Мінск — Маладзечна зачыняецца прыпыначны пункт «Радыятарны».

Як паведамілі ва УП «Мінскае аддзяленне Беларускай чыгункі», пасадка і высадка пасажыраў будзе весіцца на новым прыпыначным пункце «Мінск-Паўночны» (станцыя метро «Маладзёжная»). На пасажырскую платформу прыпыначнага пункта «Мінск-Паўночны» 5 лістапада з апоўначы

да 6 гадзін раніцы можна будзе выйсці праз падземны пераход (на скрыжаванні вуліц Харкаўскай і Кальварыйскай каля моста). Пасля прайсці на платформу прыпыначнага пункта праз станцыю метро «Маладзёжная» і падземны пераход. Білетныя касы па продажу прыватных білетаў на электрычнай таксаме размешчаны ў падземным пераходзе станцыі метро «Маладзёжная».

З гасцей —

у пантофлях гаспадыні

пайшлі сабраў жыхаркі Жлобіна Прыхпілі яшчэ і туды, пра што жанчына заявіла ў міліцыю. Пасля жывага распавядзення спіртных напояў і сыходу гасцей гамляячым таксаме вывяду згубу туды. Яго непрацоўчага сабра праваахоўнікам прыйшлося разуваць прымусова.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

АЗБУКА БЯСПЕКІ

ПЕЧ — каб грэцца, а не загарэцца

З надыходам ацяпляльнага сезона ў краіне наступае гарачая пара не толькі для камунальнай, але і для работнікаў МНС, прычым для апошніх гэтае словазлучэнне набыла літаральны сэнс: сувязь паміж пачаткам перыяду прапальвання печу і павелічэннем колькасці пажараў, на жаль, самая непарэзкая. Так, за апошнія сем гадоў на пажарах загінула 8,8 тысячы чалавек, з іх 5,5 тысячы — у перыяд з кастрычніка па красавік... Пра тое, як не стаць ахвярай уласнай печы, наша сённяшня размова са старшым інспектарам Цэнтра даследаванняў у галіне бяспекі жыццяздзейнасці Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Алегам МАЛЕВІЧАМ.

— Ці сапраўды праблема стану жыццёва ацяплення ў хатах выскоўцаў настолькі актуальная?

— Так, тут ніякага перабольшвання няма: інспектары дзяржаўнага пажарнага нагляду нягледзячы на ацяпляльнага сезона выгуляюць у прыватных дамах характэрныя парушэнні — непабеленыя печы, адсутнасць металічнага ліста перад топкай, смецце на самой печы і ў топцы... Гэта пры тым, заўважу, што многія з гаспадароў ужо сутыкаліся з пажарамі, аднак па-ранейшаму не абмяжваюць сябе клопатамі адносна уласнай бяспекі. А практыка паказвае, што ў 90 працэнтах выпадкаў «чырвоны певень» «дзяўбе» менавіта такіх нядабайных гаспадароў, якія чамусьці не хочуць разумець, што пець трэба загадзя рыхтаваць да ацяпляльнага сезона: правяраць сапраўднасць і выпраўляць недахопы. Калі ёсць неабходнасць, трэба і сажу вычысціць, і шчыльніць, якія ўяўляюць асабліва небяспеку, гліняна-пясчаныя растворам замазаць, і комін пабяліць на паддашкі з вышэй даху.

— Здавалася б, дзіўна вясковага жыхара вучыць такім элементарным «прамудрасцям»...

— Гэта толькі на першы погляд так здаецца. Многія выскоўцы прапальваюць печ па дзверты гадзіны запар, без перапынку, а гэта можа прывесці да яе перагравання. Каб не было непрыемнасцяў, прапальваць печ рэкамендуецца два-тры

разы за дзень і не больш, чым па паўтары гадзіны. За дзве гадзіны да таго, як гаспадар ляжа спаць, печ павінна быць канчаткова прапаленай. Часам некаторыя лянёвыя гаспадары, каб вільготныя дровы разгарэліся хутчэй, падліваюць у печ бензін, газу або іншыя гаручыя вадкасці. Аднак гэта можа прывесці да пажару. Драўляныя ці іншыя лёгкія на загаранне канструкцыі дома павінны знаходзіцца на адлегласці не менш за 1,25 метра ад топкі і быць добра ізаляванымі. Гэтае асноўнае патрабаванне пажарнай прафілактыкі абумоўлена тым, што пры ўзгаранні сажы, калі яна ў вялікай колькасці сабралася ў коміне, пад уздзеяннем высокай тэмпературы могуць загарэцца і прылеглая да печы канструкцыі дома. Як бачыце, «прамудрасці» сапраўды няхітрыя, але жыццё яны робяць больш спакойным.

— Калі гаварыць пра пажары ў прыватных дамах падчас ацяпляльнага сезона, ці ёсць тут нейкія заканамернасці?

— Больш за палову пярэнь пажараў адбываецца ў жыллі пенсіянераў. І праблема тут не толькі ў парушэннях правілаў пажарнай бяспекі або з-за дрэннага зроку ці памяці. На жаль, пажылыя людзі не заўсёды могуць самастойна адрамантаваць печ. Таму пра сваіх бацькоў павінны прывесці клопат дзеці: дапамагчы прывесці ў парадак печ, усталяваць у жылыя пакоях аўтаномныя пажарныя апавяшчальнікі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Тры падпалы ў сталіцы за адзін дзень

У двух выпадках адбылося загаранне вонкавай абшыўкі ўваходных дзвярэй у кватэры.

Здарэнні адбыліся па вуліцах Янкі Маўра і Кнорына. На шчасце, агонь у самі кватэры не патрапіў. У першым выпадку ў жыллі былі ўстаноўлены два аўтаномныя пажарныя апавяшчальнікі, але яны не спрацавалі па прычыне няспраўнасці элементаў сілкавання. У другім выпадку апавяшчальнік у кватэры не было ўвогуле. Як паведамілі ў Мінскім гарадскім упраўленні МНС, у гэты ж дзень па вуліцы Хмялёўскага загарэліся два драўляныя прыватныя хлявы, якія былі цалкам знішчаны агнём. Мяркуюцца, што і ў гэтым выпадку галерка ідзе пра падпал. Выварты асобы па ўсіх трох эпізодах устанавляюцца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ТЭОРЫЯ НА ПРАКТЫЦЫ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Вы спытаеце пра пад'язны шлях да могілак: чые яны? Іх мы таксама перадаём, але ўжо дарожным службам. Як нам гэта ўдалося? Усё вельмі проста, трэба толькі ўважліва чытаць закон пра мясцовыя дарогі: там вызначана, што павінна знаходзіцца на балансе дарожнікаў. Сёлетам мы перадалі ім 150 км такіх пад'язных дарог. Пачалі з пад'ездаў да могілак, якія знаходзяцца побач з транспартнымі дарогамі, з цягам часу дойдзем і да астатніх. Галоўнае, што пытанне вырашана ў прынцыпе. Вось-вось вырашыцца яно і з грамадскімі калодзежамі, якія ніколі ні на чым балансе не былі. Сёння мы таксама перадалі іх ЖКГ.

Літаральна дзямі ў мяне быў кіраўнік жылкамага вобласці, прасіў жыццязначна з фінансавым бокам гэтай справы і знайці хоць нейкую «капейку» на ўтрыманне калодзежаў. Думаю, знойдзем. Не ведаю, праўда, у чые бюджэты будуць закладзены гэтыя грошы, каму іх аддадуць — непасрэдна сельсаветам або ЖКГ, але аддадуць дакладна.

Галоўныя мае апаненты на сённяшні дзень — старшыні райвыканкамаў. Як толькі даходзіць да перадачы тых ці іншых аб'ектаў службам ЖКГ — ад старшыняў райвыканкама адразу чуеш: «Не!». Дарогі — не, вуліцы — не, цяпер вольны калодзежы — таксама не. Гарой стаіць за свае ЖКГ! Дазвольце, а як жа сельсаветы? Што ім рабіць? Ды нават і не ў гэтым справа. Справа ў якасці — дарог, вадаправаў і іншага. З калодзежаў хто п'е? Людзі. І калі ёсць магчымасці ім дапамагчы, палепшыць якасць вады — трэба палепшыць. Для гэтага ўсе мы, вялікі і маленькія начальнікі, працуем.

Наталля КАРПЕНКА.

Пытанне з месца:

— Што рабіць, каб вашы напрацоўкі сталі набыткам усёй краіны? Можна, варта прыняць адпаведнае рашэнне на ўзроўні дзяржаўных органаў улады? Таму што ў кожнай вобласці ўзнятыя вамі пытанні вырашаюцца па-свойму, і далейка не ўсюды так паспяхова.

— А тут не трэба ніякіх дадатковых раішчын, настайці ці ўказаў. Мы працавалі ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі, якія ўжо існуюць. Усе неабходныя законы прыняты — трэба іх чытаць і дабівацца сваёй мэты.

Застройшчы: Обшество с дополнительной ответственностью «Айрон», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 30 ноября 2000 г. № 1397 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100070331.

Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220020, г. Минск, проспект Победителей, дом 89, корпус 2, помещение 10, каб. 18, 41. Тел. 8 (017) 216 00 09.

Режим работы по вопросам долевого строительства: понедельник — пятница с 9.00 до 17.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни — суббота, воскресенье.

В течение трех предшествующих лет ОДО «Айрон», как заказчик строительства были построены следующие объекты:

- в 2009 году: жилой дом № 11Д по ул. Высокая в г. Минске;
- в 2010 году: жилой дом № 11 по ул. Связистов в г. Минске;
- в 2011 году: жилой дом № 37А по ул. Бумажкова в г. Минске, жилой дом № 10 по ул. Нововиленская в г. Минске

Информация о проекте строительства. Цель строительства — строительство многофункционального комплекса с предприятиями торговли, общественного питания, бытового обслуживания № 10 (по генплану) по ул. Янковского — Горьцкого — Проектируемая

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 05 декабря 2011 года открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ОАО Орден «Знак Почета» «Автокомбинат № 4»

Номер предмета торгов	1	2
Наименование и характеристики продаваемого имущества	Здание административно-хозяйственное общей площадью 529,3 кв.м, литер А 2/к, инвентарный номер 500/С-27625	Автостоянка (сооружение специализированное автомобильного транспорта и автотрожного хозяйства) общей площадью 5229,0 кв.м, инвентарный номер 500/С-1011026
Сведения о земельном участке	Земельный участок площадью 0,0849 га, кадастровый номер 5000000000002005019, целевое назначение: эксплуатация и обслуживание административно-бытового здания	земельный участок площадью 0,5229 га, кадастровый номер 5000000000002006092, целевое назначение: эксплуатация и обслуживание открытой автостоянки
Местонахождение продаваемого имущества	г. Минск, пр-т Партизанский, д. 178	
Сведения о продавце	ОАО Орден «Знак Почета» «Автокомбинат № 4», ул. Социалистическая, 26, 220102, г. Минск, телефоны: (017) 243 31 93, (029) 341 31 59	
Сведения об организаторе аукциона	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, телефон: (017) 227 48 36	
Наличие обременений	Аренда	

Торги проводятся во исполнение постановления Совета Министров Республики Беларусь от 17.03.2011 № 342 «О распоряжении имуществом» в соответствии с порядком проведения аукциона по продаже имущества ОАО Орден «Знак Почета» «Автокомбинат № 4», утвержденным организатором аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет № 3012104971019, в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, получатель — УП «Минский городской центр недвижимости» УНП 190398583. Заявитель, желающий участвовать в торгах по нескольким предметам торгов, вносит задаток в размере, установленном для предмета торгов с наибольшей начальной ценой.

полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона. Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 10 рабочих дней с даты проведения аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение 30 календарных дней с даты заключения договора купли-продажи.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ строительства многофункционального комплекса с предприятиями торговли, общественного питания, бытового обслуживания № 10 (по генплану) по ул. Янковского — Горьцкого — Проектируемая

Застройщиком получены: — заключение Комитета архитектуры и градостроительства Мингорисполкома № 02-28/19Ф от 28.02.2011 г. — заключение государственной экспертизы (РУП «Госстройэкспертиза» по городу Минску) архитектурного проекта с рекомандацией и утверждению проекта № 410-60/11 от 31.05.2011 г.;

Помещения в комплексе, не входящие в состав общего имущества комплекса: пристроенно-встроенная часть комплекса, встроенно-пристроенные помещения общественного назначения, расположенные в подвале и на первом этаже жилой части комплекса и объекты, которые служат для использования этих помещений (коридоры, тамбуры, санузлы и подсобные помещения).

ительность предлагаются: 6 (шесть) однокомнатных квартир площадью 268,44 кв.м.; 25 (двадцать пять) двухкомнатных квартир площадью 1637,85 кв.м.; 6 (шесть) трехкомнатных квартир площадью 495,12 кв.м.; 1 (одна) четырехкомнатная квартира площадью 127,06 кв.м.; 1 (одна) пятикомнатная квартира площадью 150,5 кв.м.; для граждан, не нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц.

Начало строительства — октябрь 2011 года, предполагаемый срок ввода в эксплуатацию — октябрь 2013 года.

В состав общего имущества в многофункциональном комплексе, которое будет находиться в общей долевой собственности, после ввода в эксплуатацию жилой части комплекса и передаче дольщикам объектов долевого строительства, входят:

При условии оплаты 100 % стоимости квартиры в течение 10 дней с момента подписания договора создания объекта долевого строительства стоимость 1 кв. метра 7 376 897 (семь миллионов триста семьдесят шесть тысяч восемьсот девяносто семь) белорусских рублей на дату опубликования проектной декларации. Стоимость фиксирована на дату опубликования проектной декларации.

Жилая часть комплекса: расположена в зоне жилой застройки на пересечении

ул.иц Янковского — Горьцкого — Проектируемая. Проектом предусматривается строительство 126-квартирного, односекционного, 19-20-этажного жилого здания в монолитном каркасе, с подвалом и частичной с технической этажом. Наружная отделка — декоративная полимерная штукатурка, покраска фасадными красками. Окonné блоки двухкамерные стеклопакеты ПВХ, лоджии и балконы остеклены. В помещениях квартир чистовая отделка и покрытие пола проектом не предусматривается. Жилая часть комплекса оборудована 2 лифтами, мусоропроводом. На первом этаже и в подвале — встроенно-пристроенные помещения общественного назначения, технологические и технические помещения. В приставляемой части цокольного этажа — повысительная насосная станция; в подвале, расположенном под жилым домом, предусмотрено частичное размещение производственных и служебно-бытовых помещений кафе.

Стоимость 1 кв.м 6 808 000 (шесть миллионов восемьсот восемь тысяч) рублей без прогнозного индекса, является открытой. Условия оплаты — первоначальный взнос 20% в течение 5 календарных дней с момента подписания договора долевого строительства, остаток равными долями ежемесячно до 30 ноября 2012 года. Если условия, указанные в настоящей проектной декларации, опубликованной 03.11.2011 года, действительны до опубликования новой проектной декларации. Ознакомление дольщиков с планируемыми квартирами, предлагаемыми для заключения договоров создания объектов долевого строительства, осуществляется в рабочее время ОДО «Айрон» по адресу: г. Минск, проспект Победителей, д. 89, корп. 2, помещение 10, каб. 18, 41. Тел. 8 (017) 216 00 09. Официальный сайт www.iron.by.

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ
РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»
Галоўны рэдактар НАРКЕВІЧ Уладзімір Браніслававіч.
Адказная за выпуск КАРПЕНКА Наталля.
Грамадскі савет: **НАВІЦКІ Г.В.**, старшыня Пастаян-

Савета па ўзаемадзейні органу мясцовага самакіравання пры Саеве Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; **ПРЭДКА С.У.**, старшыня Ваўкавыскага раённага Савета дэпутатаў Гродзенскай вобласці; **МАКСІМЕНКА С.А.**, старшыня Азярыцка-Слабадскага сельскага Савета дэпутатаў.
АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г.Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 21 03;
e-mail: info@zvzyazda.minsk.by
Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларусь Дом друку» ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
Тыраж 33.380. Нумар падпісаны ў 19.30 2 лістапада 2011 года.

ПРЫГОЖЫ ЯБЛЫК — НА СТОЛ, САПСАВАНЫ — ВОРАГУ!

Здаровае харчаванне

3 лістапада 2011 г. ЗВЯЗДА

Расшэнне Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь

Аб прававым рэгуляванні працэсуальных выдаткаў і судовых расходаў у адміністрацыйным працэсе

Канстытуцыйны Суд адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

Працэсуальны працэс адзначае, што выдзненне адміністрацыйнага працэсу таксама звязана з ажыццэўленнем пэўных выплатаў. Згодна з часткай 2 артыкула 10.25 ПВКабАП сумы, належныя сведкам, экспертам, спецыялістам перакладчыкам і панятым, выплачваюцца судом, арганам, які выдэ адміністрацыйны працэс, пасля выканання ім сваё абавязка; выплата сум вядзецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на пазней пачы сутак з дня прадстаўлення ўказанымі асобамі адпаведных дакументаў.

П'АВОДЛЕ чутка, гандлярю садавіной на Камароўскім рынку нядаўна штрафавалі за прадстаўленне пакупніку магчыма пакаштаваць тавар. Што называецца, за наха. Хто не бачыў падобную карцінку? А многія з чытачоў, напэўна, і самі частавалі кавалчак бруднага яблыка? І калі б гэта было адзіным парушэннем санэпідпрадсанню! А хто не бачыў, як побач з «нармальнай» садавіной размяшчаецца «чэклік»? Яго і задарма не возьмеш, але ж задарма ніхто і не прапануе! Па влічлівым рахунку, пры выўленні падобных фактаў можна пазваць адміністрацыйнаму працэсу і паліцманам указваць на недахопы ў працы. Аднак паколькі фактаў гэтых — не пералічыць, то змагацца даведзена кроўля суткі без перапынку на свой асноўны занятка. А таму спачатку паучымся ратаваць... не гандлёвыя пункты ўвогуле, а свой уласны стол — каб на яго не трапляла «дрэняна» садавіна-гародніна.

Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА

Перш за ўсё, трэба ведаць, што бачыць пагрозу жыццю ў кожным каўне ці моркве, які ёсць у арганізаваным гандлі, не варта. Паводле слоў урача-гігіеніста Рэспубліканскага цэнтру гігіены, эпідэміялогі і грамадскага здароўя Аляксандра СПЯЦІАНАВА, кожная партыя харчовых прадуктаў, якія рэалізуюцца ў гандлі, павінна суправаджацца дакументамі аб якасці і бяспецы. Гэтыя дакументы выдаюцца вытворцам на падставе лабараторных даследаванняў, праведзеных на адпаведнасць патрабаванням тэхнічных нарматыўных актаў.

Прычым канцэнтрацыя нітрату ўзмацняецца ў кірунку ад сцябла да караня. У духмяных траў рэкамендуецца выкадаць сцябло, у капусцы — хралку і патушчанья чаранкі лісцяў. У скурыцы морквы нітрату менш, чым у асяродку, у гурках і радцыцы больш багата на нітраты лупіна. У дні і каўна нітраты мацней назапашваюцца бліжэй да лупіны, асабліва ў няспелай часці. У патысонаў, кабакочу і баклажанаў — у частцы, якая прымыкае да пладаножкі. У гурку, буракоў і рэдыкы — на абодвух канцах.

Зараз арганізм дзяржаўнага санітарнага нагляду Беларусі ажыццяўляе маніторынг адпаведнасці тавараў замежнай і айчынай вытворчасці. Размова ідзе ў тым ліку і аб правярцы плодагародніннай прадукцыі на колькасць нітрату. Летас, напрыклад, арганізм дзяржнага нагляду буд даследаваць па тых жа нітратах 26 тысяч проб плодагародніннай вытворчасці і айчынай вытворчасці. З гэтай колькасці ўсяго толькі 470 проб, або 1,9 працэнта, аказаліся з перавышэннем дапушчальных значэнняў.

Рэкардсмены па колькасці нітрату — буракі, зялёная цыбуля, дыні, каўны, салат, клубніцы, кроп, чаршаня. Крукы менш змяшчаюць кабакчы, крукы, гарбузы, таматы, кукуруза, белакачаная капуста, квасцая капуста, морква. Практычна на няма нітрату ў фасолі, грэху, шчаці, брусельскай капустцы.

АЛЯКСАНДР БЯЛЯЦКІ АБВІНАВАЧВАЕЦА Ў ПРЫЧЫНЕННІ ЎРОНУ Ў АСАБЛІВА БУЙНЫМ ПАМЕРЫ

Кіраўнік незарэгістраванага ў Беларусі правабарончага цэнтру «Вясна» Аляксандр Бяляцкі абвінавачваецца ў прычыненні ўрон у асабліва буйным памеры. Аб гэтым заявіў уора ў час судовага працэсу ў судзе Першамайскага раёна Мінска па справе Аляксандра Бяляцкага дзяржабвінаваца, перадае БЕЛТА з залы суда.

Як паведамлялася, Аляксандр Бяляцкі звернуўся ўчора да суда з хадзінцамі аб абмяненні яму меры стрымання. Суд адмовіў у хадзінцы, улічыўшы меркаванне дзяржабвінавацтва і той факт, што злычства, у якім абвінавачваецца Аляксандр Бяляцкі, належыць да катэгорыі асабліва цяжкіх.

Аляксандр Бяляцкі абвінавачваецца ў найму сум утойванні даходаў і нявыплата падаткаў. У прыватнасці, падзорны адкрыў на сваё ім банкіўскія рахункі ў Літве і Польшчы, на якія з 2007 па 2010 год яму было пералічана ўвогуле больш як 560 тыс. еўра, што ў эквіваленце складала больш як Br2 мільярд.

Абмянаваны на падаў дэкларацыю ў падатковыя органы аб атрыманні гэтых грашовых сродкаў і наймуся ўхілілі ад выплаты падаткаў, чым нанёс ўрон дзяржаве ў асабліва буйным памеры, заявіў дзяржабвінаваца.

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ КОНКУРСОВ

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ ПО ИМУЩЕСТВУ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ ИНФОРМИРУЕТ О ПРОВЕДЕНИИ КОНКУРСОВ ПО ПРОДАЖЕ ПРИНАДЛЕЖАЩИХ РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ АКЦИЙ ОТКРЫТЫХ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ

Конкурсы состоятся 8 декабря 2011 г. по адресу: г. Минск, переулок Краснозвездный, 12. Организатор конкурсов – Государственный комитет по имуществу Республики Беларусь, г. Минск, пер. Краснозвездный, 12.

№	Полное и сокращенное наименование, место нахождения акционерного общества	Размер уставного фонда, штук акций	Номинальная стоимость акций, рублей	Доля государства в уставном фонде		Количество продаваемых акций		Начальная цена продажи акций, рублей	Условия конкурса
				штук акций	в % к УФ	штук акций	в % к УФ		
1	Открытое акционерное общество «Автотранспортное предприятие № 5 г. Витебск» (ОАО «АТП № 5 г. Витебск») 210035 г. Витебск, пр. Панковой, 3	240 282	350	203 191	84,6	80 639	33,6	9 455 750 000	Предоставить открытому акционерному обществу «Автотранспортное предприятие № 5 г. Витебск» в течение 1 года с даты подписания договора купли-продажи акций заем под 1% годовых; нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 660 тыс. долларов США; резидентом Республики Беларусь – в сумме 660 тыс. долларов США либо в сумме, эквивалентной 660 тыс. долларов США.
2	Открытое акционерное общество «Знак Почета» «Автокомбинат № 4» (ОАО «Знак Почета» «Автокомбинат № 4») 220102, г. Минск, ул. Социалистическая, д. 26, ком. 1	2 063 886	4 400	2 059 634	99,8	1 006 970	48,8	20 612 700 000	Предоставить открытому акционерному обществу «Знак Почета» «Автокомбинат № 4» в течение 1 года с даты подписания договора купли-продажи акций заем под 1% годовых; нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 871 тыс. долларов США; резидентом Республики Беларусь – в сумме 871 тыс. долларов США либо в сумме, эквивалентной 871 тыс. долларов США.
3	Открытое акционерное общество «Завод железобетонных изделий» (ОАО «Завод железобетонных изделий») 225410, Брестская обл., г. Барановичи, ул. Кирова, 75	4 354 468	4 400	4 338 501	99,6	4 338 501	99,6	47 699 767 384	Внести в уставный фонд открытого акционерного общества «Завод железобетонных изделий» в виде вклада денежные средства в сумме, эквивалентной 8 млн. долл. США, в течение 2,5 лет с даты подписания договора купли-продажи акций с направлением указанных средств на завершение строительства объекта «Двухпролетный производственный корпус по изготовлению железобетонных изделий» и бетонобетонный узел с автоматизированной системой управления. Обеспечить сохранение и расширение в течение 5 лет с даты подписания договора купли-продажи акций профиля деятельности общества и в течение 3 лет – сохранение количества рабочих мест.
4	Открытое акционерное общество «Борисовский авторемонтный завод» (ОАО «Борисовский авторемонтный завод») 222120, Минская обл., г. Борисов, ул. Строительей, 19	486 841	550	474 434	97,5	226 145	46,5	2 923 658 094	Предоставить открытому акционерному обществу «Борисовский авторемонтный завод» в течение 1 года с даты подписания договора купли-продажи акций заем под 1% годовых; нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 560 тыс. долларов США; резидентом Республики Беларусь – в сумме 560 тыс. долларов США либо в сумме, эквивалентной 560 тыс. долларов США.
5	Открытое акционерное общество «Строительный трест № 2» (ОАО «Стройтрест № 2») 225710, Брестская обл., г. Минск, ул. Перемаяская, 66	9 248 174	3 000	9 228 497	99,8	9 228 497	99,8	51 949 233 851	Внести в уставный фонд открытого акционерного общества «Строительный трест № 2» в течение 3 лет с даты подписания договора купли-продажи акций в виде вклада денежные средства: нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 11,9 млн. евро; резидентом Республики Беларусь – в сумме 11,9 млн. евро либо в сумме, эквивалентной 11,9 млн. евро, с направлением указанных средств на развитие общества. Обеспечить сохранение в течение 5 лет с даты подписания договора купли-продажи акций количества рабочих мест и профиля деятельности общества, а также сохранение и финансирование в указанный период объективной, переданной обществу по договору безвозмездного пользования имуществом, находящимся в собственности Республики Беларусь.
6	Открытое акционерное общество «Строительный трест № 25» (ОАО «Стройтрест № 25») 225409, Брестская обл., г. Барановичи, ул. Комсомольская, 26	17 347 601	1 200	17 327 945	99,9	17 327 945	99,9	42 875 364 218	Внести в уставный фонд открытого акционерного общества «Строительный трест № 25» в течение 5 лет с даты подписания договора купли-продажи акций в виде вклада денежные средства: нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 20,4 млн. евро; резидентом Республики Беларусь – в сумме 20,4 млн. евро либо в сумме, эквивалентной 20,4 млн. евро, с направлением указанных средств на развитие общества. Обеспечить сохранение в течение 5 лет с даты подписания договора купли-продажи акций количества рабочих мест и профиля деятельности общества, а также сохранение и финансирование объектов социальной сферы, переданных обществу по договору безвозмездного пользования имуществом, находящимся в собственности Республики Беларусь.
7	Открытое акционерное общество «Строительный трест № 21» (ОАО «Стройтрест № 21») 222120, Минская обл., г. Борисов, ул. Чапаева, 82, к. 201-210	3 122 989	4 200	3 094 968	99,1	3 094 968	99,1	16 623 495 386	Внести в уставный фонд открытого акционерного общества «Строительный трест № 21» в течение 3 лет с даты подписания договора купли-продажи акций в виде вклада денежные средства: нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 320 тыс. евро; резидентом Республики Беларусь – в сумме 320 тыс. евро либо в сумме, эквивалентной 320 тыс. евро, с направлением указанных средств на развитие общества. Предоставить обществу в течение 1 года с даты подписания договора купли-продажи акций сроком на 5 лет беспроцентный заем; нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 420 тыс. евро; резидентом Республики Беларусь – в сумме 420 тыс. евро либо в сумме, эквивалентной 420 тыс. евро для пополнения собственных оборотных средств. Обеспечить сохранение в течение 5 лет с даты подписания договора купли-продажи акций профиля деятельности общества и в течение 3 лет – количества рабочих мест.
8	Открытое акционерное общество «Завод железобетонных конструкций», г. Молодечно (ОАО «Завод ЖБК», г. Молодечно) 222310, Минская обл., г. Молодечно, ул. Рабочая, 5	2 682 783	1 500	2 676 945	99,8	2 676 945	99,8	11 406 125 018	Предоставить открытому акционерному обществу «Завод железобетонных конструкций», г. Молодечно в течение 1 года с даты подписания договора купли-продажи акций заем сроком на 5 лет под 1% годовых; нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 970 тыс. долларов США; резидентом Республики Беларусь – в сумме 970 тыс. долларов США либо в сумме, эквивалентной 970 тыс. долларов США. Обеспечить сохранение в течение 3 лет с даты подписания договора купли-продажи акций профиля деятельности общества и количества рабочих мест. Внести в уставный фонд открытого акционерного общества «Молодечножелезобетон» в течение 3 лет с даты подписания договора купли-продажи акций в виде вклада денежные средства: нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 2,0 млн. евро; резидентом Республики Беларусь – в сумме 2,0 млн. евро либо в сумме, эквивалентной 2,0 млн. евро.
9	Открытое акционерное общество «Молодечножелезобетон» (ОАО «Молодечножелезобетон») 222310, Минская обл., г. Молодечно, ул. Металлистов, 3	4 374 210	750	4 364 564	99,8	4 364 564	99,8	10 105 665 753	Внести в уставный фонд открытого акционерного общества «Жлобинский ремонтно-механический завод» в течение 3 лет с даты подписания договора купли-продажи акций в виде вклада денежные средства: нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 14,2 млн. долларов США; резидентом Республики Беларусь – в сумме 14,2 млн. долларов США либо в сумме, эквивалентной 14,2 млн. долларов США, с направлением указанных средств на строительство цеха по выпуску гидравлических экскаваторов 4-й и 5-й размерных групп. Обеспечить сохранение в течение 5 лет с даты подписания договора купли-продажи акций профиля деятельности общества и количества рабочих мест.
10	Открытое акционерное общество «Жлобинский ремонтно-механический завод» 242710, Гомельская обл., г. Жлобин, ул. Школьная, д. 8	9 736 516	350	9 655 778	99,2	9 655 778	99,2	28 815 059 264	Внести в уставный фонд открытого акционерного общества «Жлобинский ремонтно-механический завод» в течение 3 лет с даты подписания договора купли-продажи акций в виде вклада денежные средства: нерезидентом Республики Беларусь – в сумме 14,2 млн. долларов США; резидентом Республики Беларусь – в сумме 14,2 млн. долларов США либо в сумме, эквивалентной 14,2 млн. долларов США, с направлением указанных средств на строительство цеха по выпуску гидравлических экскаваторов 4-й и 5-й размерных групп. Обеспечить сохранение в течение 5 лет с даты подписания договора купли-продажи акций профиля деятельности общества и количества рабочих мест.

Время проведения конкурсов по продаже принадлежащих Республике Беларусь акций: ОАО «АТП № 5 г. Витебск» – 9.00; ОАО «Знак Почета» «Автокомбинат № 4» – 9.30; ОАО «Завод железобетонных изделий» – 10.00; ОАО «Борисовский авторемонтный завод» – 10.30; ОАО «Стройтрест № 21» – 11.00; ОАО «Стройтрест № 25» – 11.30; ОАО «Стройтрест № 2» – 12.00; ОАО «Завод ЖБК», г. Молодечно – 14.00; ОАО «Молодечножелезобетон» – 14.30; ОАО «Жлобинский ремонтно-механический завод» – 15.00. Для участия в конкурсе по продаже акций соответствующего акционерного общества в срок до 16.00.22 ноября 2011 г. по адресу: г. Минск, пер. Краснозвездный, 12, каб. 409 представляются документы, перечень которых размещен на официальном сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь, унитарного предприятия «Продажа акций» в подразделе «Аукционы-конкурсы». На сайте также размещена дополнительная информация об объявленных конкурсах.

Задати для участия в конкурсах уплачиваются в размере 10 процентов от начальных цен продажи акций в срок до 6 декабря 2011 г. согласно договору о задатке, заключаемому с Фондом государственного имущества Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь: в бел. рублях на счет № 3642974000028; в евро на счет № 3642974000036; в USD на счет № 3642974000052; в руб. рублях на счет № 3642974008046 в филиале № 529 «Белсвязь» ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, код 720; получатель платежа – Фонд государственного имущества Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь, УНП 102314789. Участники конкурсов, выигравшие соответствующий конкурс, обязаны возместить затраты на организацию и проведение конкурсов в течение 3 рабочих дней с даты их проведения. Договор купли-продажи акций по результатам конкурсов заключается в течение 20 календарных дней с даты их проведения. При расчетах в белорусских рублях по суммам, указанным в долларах США применяется курс белорусского рубля по отношению к доллару США, установленный Нацбанком Республики Беларусь на дату внесения денежных средств.

Контактные телефоны Фонда государственного имущества: (017) 284 91 13, 284 47 00.

Памежні канфіскавалі цыгарэты на 17,4 мільёна

У гарадскім пасёлку Відазы Браслаўскага раёна супрацоўнікамі мясцовага раённага аддзела ўнутраных спраў і пагранічнай раённай была затрымана аўтамашына «Вольва» пад кіраваннем непратраўчага жыхара Гродзенскай вобласці 1971 года нараджэння. Ён перавозіў без адпаведных дакументаў шэсць тысяч пачкаў цыгарэт, маркіраваных сумамі амерыканскіх марак Рэспублікі Беларусь, агульным коштам 17,4 мільёна рублёў.

Старшыняўчы — Старшыня Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь П.П. Міклашэвіч

21 кастрычніка 2011 г., г. Мінск № Р-629/2011

Сталічнага «металіста» затрыма

СКРАБОК —

3 АЎСТРЫІ, АНКЕРНЫ БОЛТ — 3 КІТАЯ

Некалькі месяцаў таму аўтар гэтых радкоў ужо праводзіў «маніторынг» у гродзенскіх крамах, дзе прадаюцца так званыя гаспадарчыя «дробязі», і тады адным з «гітоў» сталі імпартаўны... мухабычкі. Праўда, цяпер іх на паліцах гэтага гандлёвага цэнт-ра ўжо няма — мусіць, рэалізавалі. Але і айчынных аналагаў не відаць. Паўна, не актуальны для восені тавар. Ці мо ён ў нас наогул не вырабляецца?

Хтосьці скажа: падумаеш, праблема — муха-бойка ... І сапраўды, рэч не надта, скажам так, стратэгічная. Як і той жа пластымавы скрабок для ачысткі аўтамабіля ад снегу і лёду, які гродзенская фірма імпартава з Аўстрыі. Безумоўна, немагчыма, ды і не трэба ўсё вырабляць самім. Але ж тых ці іншых «дробязяў» — ад адзінкі і нават не дзясяткі, а сотні пазіцыў, у чым можна пераканацца на сайце Міністэрства гандлю, дзе прадстаўлены пералік тавараў, якія не выпускаюцца альбо вырабляюцца ў недастаткова аб'ёмна і асартымента айчынай прамысловасці. Увогуле — гэта каласальны абарот тавараў, вялізныя грошы. І яі заўсёды мы аб'ектыўна не можам прысутнічаць у тых нішах, дзе пакуль пераважае імпорт?

Перад пачаткам «чолінгу» па гаспадарчых крамах горада над Нёманам чую ў машыне па радыё рэкламную аб'яву аднаго з беларускіх прадпрыемстваў нахонт драўляных зубчыстака. Ну нарашце і мы за іх узятні! Не толькі ж кітайцам зарабляць. Праўда, у магазіне «Спектр» зубчыстыкі ў вочы не кінулася. Затое прыцягнула ўвагу яшчэ адна не надта складаная рэч з драўніны — ручка для скары. Каштаў 20 тысяч 890 рублёў, а выраблена паводле этыкеткі, у... Польшчы. Хоць, як вядома, драўняны прырода наш не абдырала.

Суседзі-палікі ў гэтай краме таксама прадстаўлены кашывымі і масажнымі губкамі, а кітайцы — лозьнякмі для блязіны. Хоць нашу сямя, напрыклад, цапкам задавальняе і кошык, які летас купілі на кірмашы **вырабаў беларускіх рамеснікаў. Дык чаму б гандлю не усталяваць з імі сувязь, не даваць заказы?** Няўжо непераададлым бар'ерам могуць стаць сертыфікацыйны і іншыя працэдурны, без якіх абыходзіцца на кірмашы?

У гандлёвым цэнтры «Фарты» чытаю на этыкетцы, як сюды трапілі фольга і пергамент для выпечкі. Аказваецца, не адразу ад украінскага вытворцы, а спачатку праз Расію — беларускі імпарціёр ужо друі. Аднавіцца, мусіць, і цянавая накрутка. Дык няўжо нішто з айчынных вытворцаў не адгукнецца на запыт Мінгандлю па вырабе гэтай прадукцыі? Нашым гаспадыням патрабуюцца і фольга алюмініевая харчовая, і «рукаві» для запякання, і папера для выпечкі. Няўжо «слаба»? Дарчы, у гэтай краме, як і ў напярэдняй, прадстаўлены паліткі аднаго прыватнага

На рынку гаспадарчых «дробязяў» па-ранейшаму пераважае імпорт

беларускага прадпрыемства. Такое ўражанне, што ніхто з айчынных вытворцаў яму ў «спіну не дыхае», чаго не скажаш пра імпорт.

У наступнай краме, «Тавары для дома», прапануюцца імпартаваны дзяржанні для граблёв, рыд-лёвак (хоць і свае вырабляюцца), вокнамайкі, пакецікі для лёду, а таксама малірная плёнка, якая выкарыстоўваецца падчас рамонтна кватэры для ўкывання мэблі і падлогі. Акрамя таго, рамонт запартрабе і такіх дэталей, як сталевыя плітцы, профілі, раскладкі, падтынкаваныя рэйкі... Ніякіх праблем — зноў нас «ратуе» замежка. Дарчы, і элементарны інструмент (напрыклад, малірная шпатель, цёркі з пеналасту, жагоўкі, малаткі, кіякі, развадныя ключы, адвёрткі) у гэтай краме таксама пераважаю імпартаўны. Як і шпалеры клеі: у асноўным ён германскай вытворчасці, а айчынная прадукцыя выглядае як нейкі дадатак, «бедны сваяк» — і па асартымеце, і па таварным выглядзе, упакоўцы.

Крама «Тэхніка ў быццё». Айчыныя вытворцы праірагоўць тут па такіх, у прыватнасці, «дробязях», як хлечбіцы, тэрмаасы, шоткі для посуду, камплекты для прыбярэння. Аднак асабліва здзі-віла мэтазгоднасць закупкі замежных камплектаў аднаравога посуду, паколькі, як бачна ў іншых гродзенскіх крамах, у гэтай таварнай нішы някелька асвоілі і нашы прыватныя фірмы.

У краме «1000 дробязяў» таксама шмат тавараў, якія не вырабляе толькі лянвіны. Не кажу тут пра кітайскую шотку для ног — яна, мабыць, разлічана на «экслюзіўных» спажываўцоў. Але ж універсальныя сурвэткі для чысткі шкла, керамікі, металу, пластыку альбо гаспадарчых пальчаткаў — няўжо не тавары шырокага спажывання? А сродкі для барабчы і з насякомымі і грызунамі? І гэта толькі некаторыя таварныя пазіцыі...

Не з'яўляюцца выключэннем з даволі непры-вабнай для беларускіх вытворцаў «карцінкі» і прыватнае прадпрыемства «Гема» — адзін з буйнейшых у Гродне гандлёвых цэнтраў будаўніцтва, аддзелчаны і іншых гаспадарчых матэ-рыялаў. Напрыклад, ламінат — з Германіі і Расіі, лінолеум — з Сербіі, шторы і дывакі для ваннага пакоя — пераважна з Турцыі, Кітая, Італіі. А пра змяшальнікі для ваннай, кухні, сантэхнічныя сіфоны, шлангі для душа і пральных машын для нас напхаліся і нас толькі ў Расіі, але і ў Поль-шчы, Літве, Славакіі, Германіі, Венгрыі. Дзякуй.

Як нас дураць АД СВАІХ КРЭДЫТОРАў З'ЕХАЛІ...

Махляры рознымі шляхамі падманваюць даверлівых су-грамадзян. Некаторыя хава-юцца ад сваіх «кредытараў» нават за мяжой.

У Гарадку махляр займаўся ра-монтна мяккай мэбляй. Падмануў шмат чалавек — міліцыйны ўста-ноўлена каля 50 фактаў зланычнай дзейнасці. Злодзей, які афіцыйна быў аформлены індывідуальным прадпрымальнікам, афармляў за-казы, браў з людзей перадаплату, мэблю не рамантаваў і знікаў з гра-шыма. Усяго «кінуў» даверлівых кліентаў на агульную суму звыш 35 мільёнаў рублёў.

Як паведаміў «Звяздзе» Ва-лянцін Смалюкоў, начальнік 2-га аддзела ўпраўлення па бараць-бе з эканамічнымі злачынствамі УУС Віцебскага аблвыканкама, жыхары Віцебска несумелны прадпрымальнік падманваў тым, што абяцаў зрабіць зрубкі лязняў. Размшчаў апаведнавыя аб'явы ў мясцовых газетах, заключоў з гра-мадзянамі дагаворы на выкананне работ. На яго крмынальным рахун-ку звыш трыццаці пацярпелых. Каб зацікавіць патэнцыйных кліентаў, зламнік дэманстраваў ім фота-здымкі зрубав, якія ўжо стаіць на прысядзібных участках. Усяго такім чынам ён зарабіў звыш 120 міль-ёнаў рублёў.

Цікава, што для таго, каб доў-гі час падманваць людзей, махляр нават змяняў прозвішча — на жон-чына. Кліенты так і не дачакаліся сваіх зрубав.

Вельмі «нестандартна» падма-нулі даверлівых і індэрашныя жы-хары замежка. Перад выездам на пастаяннае месца жыхарства ва ўсходнюю краіну яны папрасілі знаёмых аформіць на сабе крэды-ты. І людзі (а такіх было каля дзе-сяці чалавек) паверылі. Прычым некаторыя ўзялі ў крэдыт каля 30 мільёнаў рублёў. Усяго такім чынам былія нашы суграмадзяне зарабі-лі на зямляках звыш 150 мільёнаў рублёў.

Правадзіцца вялікая работа па выяўленні злачынстваў, звязаных з махлярствам. Па яе выніках мі-ліцыя Віцебшчыны займае другое месца ў нашай рэспубліцы. У прыватнасці, з усіх фактаў, пра якія падманутыя грамадзяне паведамілі ў міліцыю, звыш 80 працэнтаў пас-ля завядзення крмынальных спраў даводзяць да суда.

Аляксандр ПУКШАНКІ.

СЯЯКРКАЙ ЗАБІЛА БАБУЛЮ

Пра гэтую жудасную траге-дыю, бадзі, ведае ўвесь рай-цэнтр. У гарадскім пасёлку Лёзна міліцыянеры ў кватэры знайшлі труп пенсіянеркі 1950 года нараджэння. Паводле заключэння судова-ме-дычнай экспертызы, смерць на-ступіла ад чэрапна-мазгавой траў-мы і пераламоў рэбраў. Папярэд-нае было ўстаноўлена, што ранены падчас сваркі кухоннай сяжкаркі нанесла жанчына без п'знага менаце жыхарства і занятага, ура-джэнка Расіі 1964 года нараджэн-ня. Яна затрымана. Высветлілася, што гэтая дама раней ужо судзілася за прычыненне цяжкага цялесна-га пашкоджання. Заведзена крмы-нальная справа.

Аляксандр ПУКШАНКІ.

ИП Колесникова Т.С. извещает о проведении закрытого аукциона по продаже прав на заключение договоров субаренды торговых объектов, расположенных на территории Торгового центра по адресу: г. Гомель, ул. Быховская, д. 115 и принадлежащих ЧТУП «Тамара и К» на праве собственности

№ лота	№ торгового объекта	Площадь торгового места (кв.м)	Цель использования	Начальная цена продажи лота, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	2	3	5	6	7
1	1	13,9	Торговля промышленными товарами	350000	15000
2	2	15	Торговля промышленными товарами	420000	15000
3	3	7,6	Оказание услуг (сотопвая связь VELCOM)	490000	15000
4	4	5	Оказание услуг (обязательное страхование транспорта)	200000	15000
5	5	19,9	Торговля промышленными товарами	500000	15000
6	6	6,6	Розничная торговля (компьютерные диски, игры)	200000	15000
7	7	5	Розничная торговля (компьютерные диски, игры)	150000	15000
8	8	13,1	Торговля промышленными товарами	320000	15000
9	9	49,9	Торговля промышленными товарами	1200000	15000
10	10	13,4	Оказание услуг, розничная торговля	400000	15000
11	11	10,5	Торговля промышленными товарами	300000	15000
12	12	10,6	Торговля промышленными товарами	300000	15000
13	13	34	Розничная торговля компьютерной техникой	700000	15000
14	14	16,2	Торговля промышленными товарами	400000	15000
15	15	16	Торговля промышленными товарами	400000	15000
16	16	20,6	Торговля промышленными товарами	400000	15000
17	17	15	Торговля промышленными товарами	370000	15000

Аукцион состоится 4 декабря 2011 г. по адресу: г. Гомель, ул. Быховская, д. 115. Нача-ло в 10.00.

Ставка аукциона лота: 24500 бел. руб./кв.м в месяц. Шаг аукциона 10%. Торговый объект сдается в субаренду на срок 1 год, начиная с 5 декабря 2011 г.

Документы на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Быховская, 115, 2-й этаж, каб. 2 по рабочим дням с 9.00 до 13.00, с 14.00 до 18.00 по 25.11.2011 включительно. Подача документов по почте не допускается.

Условия продажи лота: в аукционе имеют право участвовать индивидуальные предприниматели и юридические лица, согласно списку, предоставленному ИП Колесниковой Т.С., своевременно внесшие задаток до момента подачи заявления на участие в аукционе и представившие все необходимые документы.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) заверенную банком копию платеж-ного поручения, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе; 2) индивиду-альный предприниматель – паспорт, свиде-тельство о государственной регистрации ин-дивидуального предпринимателя (оригинал и копия); представитель индивидуального предпринимателя – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представител-ь юридического лица – паспорт, (руководи-тель – копия приказа (протокола) о назна-чении на должность), копии учредительных документов, свидетельство о регистрации

организации и их оригиналы (для заверения копий организатором торгов), доверенность на участие в аукционе и на подписание до-кументов.

Задаток для участия в аукционе перечисля-ется на р/с 3013101040019 в Головном филиа-ле по Гомельской обл. ОАО «Белинвестбанк», ул. Советская, 7, МФО 768, УНП 400111316.

Выигравшим торги на аукционе признает-ся лицо, предложившее наиболее высокую цену. Задаток, уплаченный участником аук-циона, ставшим победителем, будет засчи-тан в счет окончательной стоимости права на заключение договора субаренды объекта, сформированной на аукционе. Задаток, упла-ченный участниками аукциона, не ставшими победителями, Организатор аукциона возвра-щает безналичным платежом на их счета в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов обязан после подпи-сания протокола о результатах аукциона: в течение 1-го календарного дня заключить с ИП Колесниковой Т.С. договор субаренды торго-вого объекта сроком на один год, начиная с 5 декабря 2011 г.; стоимость права на заклю-чение договора субаренды торгового объекта, сформированная на аукционе, должна быть выплачена ИП Колесниковой Т.С. в течение 2-х месяцев с момента подписания договора субаренды равными частями ежемесячно. Организатор торгов или Продавец вправе снять объекты (лот) с торгов до объявления их проданными. Организатор, продавец: 8 023 47 01 44.

Літа у нумар Адновім Навагрудскі замак разам!

Як вядома, у 2010 годзе Гродзенскі аблы-канкам і Навагрудскі райвыканкам пад-трымалі ініцыятыў Міністэрства культуры аб зборы сродкаў на аднаўленне Навагрудскага замка. Мэта яе — далучыць да рэстаўрацый-нага грамадскага праз збор неабходных сродкаў. У ёй можа прыняць удзел кожны, кама неабыхавы лёс Навагрудку як першай сталіцы Вялікага Княства Літоўскага і Нава-грудскага замка як рэзідэнцыі першага і адзі-нага караля ВКЛ — ахвярваючы свае ўласныя сродкі на высакордную справу. У выніку ак-цыя набывае не толькі «папрыяжаны» сэнс, але і вялікі выхавачы — прыучае шанавань-наму спадчыну, з павагай ставіцца да сваёй гісторыі, паказвае прыклад абайнага стаў-лення адносін да гісторыка-культурных помні-каў і прыучае да гэтага моладзь.

На гэтым тымэй накіроўваюцца сродкі ад рэалі-зацый латарэі «Скаронкі», якую выпускае Міні-стэрства культуры. За мінулы год яе рэалізацы-і паступіла 39,1 млн рублёў, ёсць прыватныя ахвя-раванні — 20,2 млн. З рэспубліканскага бюджэту было выдзелена 41,5 млн рублёў. Аднак акцыя не набыла яшчэ масавага і арганізаванага ха-

Няпоўнагадовым па-ранейшаму прадаюць алкаголь

У час асенніх школьных канікул — з 31 кастрычніка па 7 лістапада — супра-ціўніц інспекцыі па справах няпоўна-гадовых УУС Мінскай вобласці нясуць службу ва ўзмоцненым рэжыме.

Як паведамілі ў аддзяленні інфар-мацыі і грамадскай сувязі УУС Мінобл-выканкама, культурна-забаўляльны ўста-новы вобласці падвяргаюцца праверкам, прымаюцца меры ў дачыненні да грама-дзян, якія дапускаюць удзел сваіх дзяцей у начных мерапрыемствах. Дадатковыя меры прымаюцца і з мэтай прафілакты-кі п'янтства, у першую чаргу, выяўляюцца факты рэалізацыі няпоўнагадовым алка-гольных напоўў, у тым ліку п'яна, работ-нікамі гандлю ўсіх формай уласнасці. Па ўказанні кіраўніцтва Міноблвыканкама ў дачыненні да 14 гандлёвых аб'ектаў, дзе было дапушчаны такія парушэнні, разам з прыцягненнем работнікаў да адміністра-тыўнай адказнасці, былі прыняты і больш жорсткія меры — пазбаўленне ліцэнзій, абмежаванне асартымента пераліку алкаголю і рэжыму працы.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Крынічка

«Цяля тут з лесу невялічка Травай заросшая крынічка», Якуб КОЛАС.

Што ўплывае на колькасць вітамінаў у раслінаў

Месца пасадкі, гатунак, догляда расліны робяць істотны ўплыў на колькасць вітамінаў у садзавіне і гародніне. Колькасць віта-мінаў адрозніваецца ў адных і тых жа відах і гатунках раслін у розныя фазы развіцця. Даследаванні паказалі, што ў маладых, нястелых пладах вітамінаў больш, чым у спелых, а ў пераспелых вітамінаў амаль няма. Гэта датычыць у першую чаргу вітаміну С у парэчках, агрэсцы, яблыках, тататах. У ніжніх лістах раслін вітаміну В, у 4 разы менш, чым у лістах, якія размешчаны на верхавінах раслін. У лістах большасці раслін максімум вітамінаў (асабліва С і РР) назапашваецца ў фазе ўтварэння бутонаў і ў час цвіцення, а затым рэзка зніжаецца. Разнавіднасці і нават асобныя экзамплары раслін адрозніваюцца не толькі па габарытах кустоў, але і па колькасці тых ці іншых вітамінаў.

Даследчыкі даказваюць, што ва ўмовах паўночных абласцей коль-касць вітаміну С у раслінах, у тым ліку чорных парэчках, вышэйшая, чым у больш паўднёвых раёнах. У той час як колькасць вітамінаў В, наадвар-от, узрасце ў раслінах, размешчаных у больш паўднёвых раёнах. У раслінах, якія растуць у цені, рэзка зніжаецца колькасць вітаміну С і В. На паўднёвых схілах сінтэзуецца больш караціну, чым на паўночных.

Зніжаецца колькасць вітамінаў у гародніне, якая вырошчываецца ў цяплицах. Рэзка зніжаецца колькасць вітаміну С і ў засушлівай гадзі. Пры выпадзенні 4 мм ападкаў у красавіку ўтварэнне гэтага вітамі-ну змяняецца практычна ва ўсіх раслінах на 30—60 працэнтаў у параўнанні з годам, калі колькасць ападкаў у тым жа красавіку пры аднолькавых тэмпературах складала 26 мм. Сінтэз караціну, наадвар-от, вырастае ва ўмовах больш сухога лета.

На лёгкіх, акултурываных глебах колькасць вітамінаў В, В, і кара-ціну значна ўзрастае ў калпусе, бураках, шпінаце і іншых раслінах у параўнанні з цяжкімі і неакултурыванымі глебамі. У большасці агародных і ягадных культур, калі яны растуць на ўрадлівай глебе, назапашваецца максімальная колькасць вітамінаў. Асабліва актыўна сінтэзуюцца ў гэтых умовах вітаміны С і караціны. Для большасці відаў раслін недахоп або адсутнасць у глебе фосфару і калію прыводзіць да зніжэння колькасці вітамінаў С і В.

Вядома, што медзь і цынк, унесенныя ў форме соляў у аптымаль-ных дозах, на 12—40 працэнтаў павышаюць сінтэз вітаміну С і В.

Лістапад — вароты зімы

На двары позняя восень. Але подых зімы яшчэ не вельмі адчуваецца, таму многія гаспада-ры не вельмі імкнуліся зрабіць апошнія штрыхі ў садзе-агародзе. І ўсё ж паспяхлівацца: у садзе са штамбаў дрэў здыміць лоўчыя паясы, з галі-нак выдзіць гнезды барышніцы, залатагузкі, кладкі яе няпарнага шаўкапрада. Збярэць гнілыя плады, якія засталіся на дрэвах і пад імі. Падрыхціць глебу вакол дрэў і кустоў, а асеннія пасадкі замульчваюць торфам, перагноем, але не саломай. Штабы маладых дрэў абараніць ад мышэй і зайцоў, пачынаючы з толькі што па-саджаных і заканчваючы 12-гадовымі дрэвамі. Ніжні край абвязкі крыху прыкапвае зямлёй.

Раскладзіце ў садзе атручаныя прынады для грызу-ноў. Устанавіце пераходы для затрымання снегу. Накрыйце клубнічныя грады торфам або яловымі лапкамі. Заканчыце пасадку і перасадку ягядных кустоў.

У агародзе да надыходу марозоў сплосціце ваду з труб, бакаў, невялікіх вадаёмаў. Каб есці зімой

Чорная маліна — кумберленд

«У чым адрозненне чорнай маліны ад чырвонай, якія яе асабліваці?» М. ІВАНОУ, Карэліцкі раён.

Гэты гатунак маліны з чорнымі пладамі валодае ўсімі карыснымі ўласцівасцямі іншых гатункаў маліны — плады леваявы, багатыя на вітаміны, вугляводы, бялагічна актыўныя рэчывы. Гатунак сярэдняпозняга выспявання. Гэта — высокаураджайная і змастойкая яга-да, таму заслужоўвае ўвагі, каб расці ў вапшых садах. З аднаго куста дае да 4-6 кг ягад. У час выспявання куст бывае ўвесь усыпаны ягада-мі, кісла-салодкімі на смак, якія нагадваюць шаўкоўніцу ці ажыну, а сок з ягад ярка-чырво-ны. Ягады круглыя, памерам 2-3 см, чорныя, бліскучыя, з бэльым налётам. Ягады выспяваю-цца дружна, не асыпаюцца, лёгка аддзяляюцца, добра транспартуюцца, доўга ляжць. Па ўраджайнасці гатунак пераўзыходзіць многія гатункі маліны звычайнай.

Кумберленд, які і чырваналодная ма-ліна, — паўкуст. Аднак у адрозненне ад

выспявання ягад. Пры рэгулярных палівах атрымліваецца больш ягад, і яны бываюць найбольш буйныя, сакавітыя і не асыпаю-цца. Ягднік зацвітае позна, у пачатку чэрвеня, што дазваляе яму пазбегнуць па-шкоджанняў у час замаразкаў. Цвіценне доўжыцца значны час.

Кумберленд можна саджаць як увосень, так і вясной, але лепш вясной. Ён высаджа-ецца ў рад з поўдня на поўнач з адлегласці паміж кустамі 0,3-0,6 м. У пачатку і ў канцы рада ўкопваюцца два трыяльвыя слупкі вышынёй 2-4 м, і паміж імі нацягваецца трыя-лы дрот у некалькі радоў паралельна зямлі. Адлегласць паміж радамі дроту 25-30 см. Маліна патрабавальная да глебы. Неабходна на глыбіню 20-30 см уносіць гной або кам-пост. Таксама добрым угнаеннем з'яўляецца драўняныя попель. Уносіць яго можна як перад пасадкай, так і ў час вегетацыі пры апрацоўцы глебы. Абрэзку праводзіць як з восені, так і вясной.

Плёнка лечыць ствол

Пашкоджаную кару можна залечыць, абвязаўшы ствол поліэтыленавай плёнкай. На думку садвадоў, якія пры-мяняюць поліэтыленавыя бінты, галоўная іх вартасць у тым, што яны добра пра-пускаюць сонечнае святло і цяпло, тым самым ствараю-ць спрыяльныя ўмовы для загойвання ран. З дапамогай плёнкі часам удавалася вы-ратаваць асуджаныя на па-гібель дрэвы, пагрызеныя зімой зайцамі і мышамі.

Пашкоджаную кару можна залечыць, абвязаўшы ствол поліэтыленавай плёнкай. На думку садвадоў, якія пры-мяняюць поліэтыленавыя бінты, галоўная іх вартасць у тым, што яны добра пра-пускаюць сонечнае святло і цяпло, тым самым ствараю-ць спрыяльныя ўмовы для загойвання ран. З дапамогай плёнкі часам удавалася вы-ратаваць асуджаныя на па-гібель дрэвы, пагрызеныя зімой зайцамі і мышамі.

У кветніку ўкрыцце вейгелю, ружы, гартанзіі садовых, рададэндраны, каб не абмерзлі галінкі гэтых раслін. У клематысцы асновы расліны пры-сыцьце торфам альбо глебай. У перакапаную ў ігно-еную глебу пад зіму высаіцае гваздыкі кітайскай, календулы, тытунь духмянай і іншыя аднагадовыя расліны. З газона старанна выграбіце апалыя лі-сты, засохлую траву. І менш хадзіце па ім у вільгот-нае надвор'е, у адваротным выпадку ўтворацца «лысыны».

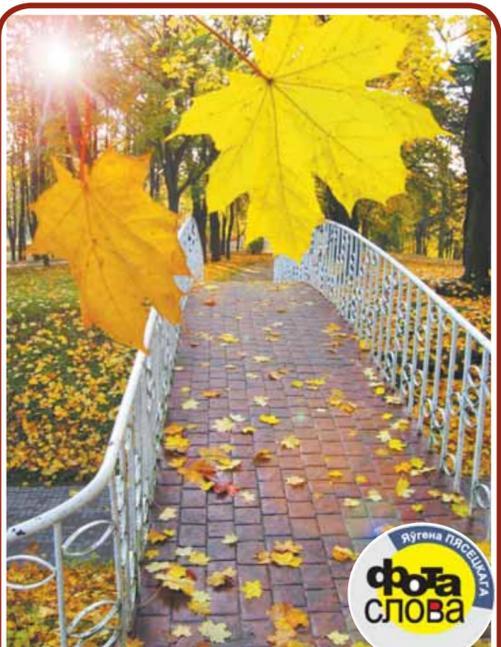
У народзе кажуць, што ў лістапада зіма з восенню змагаецца, а зоркі скачуць — чакай ладу. А яшчэ казалі, што калі ў лістапада неба запалача, то следам за дажджом надыхдзе зіма. Пажывём — пабачым.

Што трэба ведаць пры захоўванні цыбулі

КАБ цыбуля рэпчатая добра захоўвалася, пра гэта трэба запаклапаціцца загодзі. Па-перша, трэба выбраць лёгкі гатунак, правільна яго вырасціць, свочасова ўбраць, высу-шыць і падрыхтаваць да захоўвання.

Добра захоўваюцца вострыя гатункі цыбулі. У паўднёвых са-лодкіх гатунках, як правіла, больш кароткі перыяд спакою, і такая цыбуля захоўваецца горш. Лепш за ўсё захоўваецца цы-буля ад вясновай пасадкі. У час росту цыбулі нельга да-пускаць лішчу азотных угнаенняў і ўносіць пад яе свежы гной. Лі-шч азоту прыводзіць да заця-вання росту раслін, размякчае тканкі, робіць іх нястойкавымі да захавання і якасць тэрмін захавання.

Фосфарна-калійныя ўгнаенні і мікраэлементы, у

На іншым беразе ляжыць зіма, За веі белыя ля белых хат І сцэжкі ішае туды няма, Як толькі гэтая — праз лістапад.

У лістапад вядзе маўклівы мост, Не да праводзінаў — даруі, бываі... Мы ўсе пародзімся праз белы хрост, Калі пасходзімся у белы край.

Я з вамі стрэнуся сярод снягоў, Усе пазнаем, ўзадаем ўсё, Вяскою цешыцца — то лёс багоў, Зімою бавіцца — маё жыццё.

ЮБІЛЕЙНЫ БАРДАЎСКІ «ЛІСТАПАД» У Віцебску прайшоў юбілейны міжнародны фестываль аўтарскай песні «Віцебскі лістапад». Цікава, што гэты фест нават старэйшы, чым знакаміты «Славянскі базар у Віцебску».

«ЗВАНЫ САФІІ» — ПАД ГУКІ АРГАНА У старажытным Полацку актыўна рыхтуюцца да правядзення 16-га Міжнароднага фестывалю арганнай музыкі «Званы Сафіі».

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗАЛАТЫ ЗАПАС ПРЫБЫЎ НА ЗЯМЛЮ НА АСТЭРОІДАХ? Замор'е

Зямля сутыкнулася і паглынула каля 20 экзатон астэроідаў, — заявіў Уілбалд. Лычыцца, што падчас фарміравання Зямлі «цяжкія» элементы — жалеза, плаціна, золата і іншыя высакародныя металы — «птанулі» ў манты планеты і ўтварылі цвёрдае металічнае ядро.

Навукоўцы высветлілі, што ўзоры старажытных горных парод змяшчаюць на 13% больш вальфраму-182 у параўнанні з маладзейшымі, што пацвярджае іх «сучасныя» пароды сфарміраваліся менавіта дзякуючы метэарытнаму дажджу.

БЕДНЫЯ АВЕЧКІ ДЛЯ ВЕЛМІ БАГАТЫХ ГАСПАДАРОЎ

Імклівы эканамічны рост Кітая робіць яго жыццё ўсё больш даўжымі. Мільянеры гатовы плаціць велізарныя сумы за дзіўныя рэчы. Напрыклад, многія зможны грамадзяне гатовыя выкласці мільёны долараў за авечку.

У хадарлягах нявест мала шанцаў выйсці замуж за нідэрландскіх «алігархаў», таму дзятчаты з заможных сем'яў імкнуцца набраць пабоўльш вагі і аб'ёму любымі сродкамі.

У НИГЕРЫІ ЁСЦЬ АДМЫСЛОВЫЯ ЎСТАНОВЫ ДЛЯ... НАБОРУ ВАГІ

Успрыманне прыгажосці ў Нігерыі моцна адрозніваецца ад нашага. Паўната лычыцца прыкметнай і з'яўляецца прыкметай заможнасці і прыналежнасці да вышэйшага класа грамадства.

У хадарлягах нявест мала шанцаў выйсці замуж за нідэрландскіх «алігархаў», таму дзятчаты з заможных сем'яў імкнуцца набраць пабоўльш вагі і аб'ёму любымі сродкамі.

«СВЯТЫЯ ДЗЯДЫ, ПРЫХОДЗЬЦЕ ДА НАС!»

Старажытная каталіцкая вёска на Случчыне — Вынішчы. Тут заўсёды адзначаюць Дзяды.

Абзац

Мінсельгасхарч Беларусі ініцыюе павышэнне закупачных цэн на цукровыя буракі новага ўрадка на 10 працэнтаў. Такая прапанова перададзена ўжо ў адпаведныя ведамствы на ўзгадненне.

Цэнтр ізраільскай культуры і вывучэння іўрыту адкрыўся ў Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя М. Танка.

ДЗЕЦІ РОБЯЦЬ СВАЙГО БАЦЬКУ ЗДАРАВЕЙШЫМ

Узровень тэстастэрону ў новаспечанага бацькі рэзка падае пасля нараджэння дзіцяці, а клопат пра сына або дачку толькі ўзмацняе гэты эфект.

халасцяка ніяк не звязаны з наступным стаўленнем маладога бацькі да дзіцяці. Даследнікі лічаць, што добрае здароўе і ніжэйшая смертнасць у сямейных мужчынаў у параўнанні з халасцякамі можа тлумачыцца менавіта пераключэннем на «бацькаўскую праграму» і паніжэннем узроўню тэстастэрону.

СКАНВОРД

A crossword puzzle grid with various words and clues. The grid is filled with letters and numbers, and includes several photographs of people. The title is 'СКАНВОРД' and the author is 'Склаў Андрэй МІХАЙЛАУ'.

СЕННЯ Месяц Першая квадра 2 лістапада Месяц у сузор'і Вадалей.

Table with weather forecasts for various cities: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст. Columns include location, wind speed, temperature, and precipitation.

Weather forecast section titled 'НАДВОР'Е на заўтра' and '...у суседзідзі'. It includes a map of Belarus with weather icons and temperatures for various regions like Баршова, Мінск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст, Віцебск, Мінска, Мінска-Маскві, Мінска-Маскві, Мінска-Маскві, Мінска-Маскві.

3 лістапада

1882 год — нарадзіўся (вёска Акіньчыцы, зараз Стаўбіоўскі раён) Яўба Колас, беларускі паэт, празаік, драматург, крытык, публіцыст, перакладчык, педагог і грамадскі дзеяч.

КОШКА — СІМВАЛ ДАЎГАЛЕЦЦЯ

Народная мудрасць сцвярджае: «У кошкі дзевяць жыццяў». Падставай для такога меркавання стала такая прыродная якасць кошкі, як яе гнуткасць.

Увiдiнемiя

Нiшто так не зблiжае дзвюх жанчын, як сумесны паход у гараж за п'янымі музыкамі.